पूर्ण आनन्द लहरि

पुष्पः – १ Nov - Dec 2013 दलं –८

न गुरोरधिकं न गुरोरधिकं न गुरोरधिकं न गुरोरधिकं ।
न गुरोरधिकं न गुरोरधिकं न गुरोरधिकं न गुरोरधिकं ॥

॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥

स्कन्द षष्ठि महोस्तवः – तिरुच्चेन्दूर्

शूरसंहार मूर्ती श्री पादुकां पूजयामि नमः

Table of Contents:

#	Topics	Page
1	Introduction	3
2	Devi AshtAngam	5
3	The Glory of ChinnamastA	8
4	dvAdasha upAsakAs	10
5	gaNgA mantra japa kramaH	14
6	gaNgA AvaraNa pUjA kramaH	19
7	gaNgA mahimA varNanam	22
8	gaNgA sahasranAmam	29
9	kubEra mantra japa kramaH	32
10	kubEra AvaraNa pUjA kramaH	41
11	mahaAlAkshMI mantra japa kramaH	44
12	mahAlakShMI AvaraNa pUjA kramaH	53
13	subrahmaNya pancadasAksHarI mantra japa kramaH	56
14	subrahmaNya shatru saMhAra trishati	63
15	shaktyarcanam	67
16	Meditation on ShanmukhA	85
17	dIpAvali tatvam – by cidAnandanAtha	89
18	Q & A - sadA vidyA anusaMhatiH	93

© Purnanandalahari.org ©

॥ शिवादि गुरुभ्यो नमः ॥

Introduction

Wishing all the upAsakAs a very happy and prosperous Deepavali.

Deepavali is celebrated all across India primarily as a victory of good over evil (be it Rama's victory over Ravana and return to Ayodhya or Krishna's victory over NarakAsurA). While the South celebrates as a NarakAsura vadA, the North celebrates as RamalilA. In the south, kubera lakshmI pUjA is performed on the caturdashI day while the north celebrates dantEras (lakshmI pUjA) on the trayOdashI day and on the day of deepAvali, ganEsha lakShMI pUjA is also performed. It is common for the people in south to take pilgrimage during deepavali, to kAshI (varanAsi) to have a gangA snAn (at the uttaravAhinI sthAnA at kAshi) and perform abhishEk to Lord vishvanAthA using the water from gangA. Hence, this issue comes with a tantric japa and AvaraNa details of GangA, kubErA, and mahAlakShmI. GangA mahimA and sahasranAma is elaborated in skanda purANA in kAshI khAnda. This portion is given as is from skanda purAnA for upAsakA's delight. LalitA sahasranAma talks about 10 dEvI sahasranAmAs to be recited by upAsakAs and gangA sahasranAma is one of them. A tatvAtmic meaning behind the purAnic story of narakAsura vadhA that results in dIpAvalI was beautifully penned by shrI cidAnandanAthA in 1915. This article has been included as is.

I am delighted to mention that we have been fortunate to receive an article written by Shri. G. Subramaniam (vRishabhAnandanAthA) **(grandson of ShrI ChidAnandanAthA, son of Shri pUrNAnandanAthA, and disciple of Shri yOgAnandanAtha [Injikollai KunjithapAdam iyer]).** He is a great upAsakA of shrI chinnamastA and one of the purAnAs claims that shrI chinnamastAmbA manifested Herself on the night of deepavali. He has written a wonderful article bringing out the intrinsic details about this dEvatA and the inner meaning of the upAsanA of Her. He has written it in a very simple language, easy enough for even a beginner to understand and contemplate.

The entire divine effort to get ShivA married to ParvatI was to bring out a child to kill the asurAs (tarakA, simhamukhA, and sUrapadmA). This child of the Adi Dampati, Lord SubrahmaNyA, successfully completes this mission on the 6th day after Deepavali. This is celebrated in the South as "Skanda ShasTi". The place where this battle took place is TiruchenduR (thiru-senthil-oor) and even today this battle between good and evil is enacted on the sea shore. This issue comes with the Subrahmanya panchadasAkShari mantra japa kramA and also the most potent **shatru samhAra trishati**. There are a few

©Purnanandalahari.org©

variations of this trishati in practice. This issue comes with the one that is practiced within the GuhAnanda maNdali. As with any mantra practice, please check with your Guru prior to practicing any of the mantras or procedures provided in this magazine.

ShrI AtmAnandanAtha has kindly provided two articles for this issue – dvAdasa upAsakAs and the meditation on shanmukhA. dvAdashA upAsaka is an excellent research article that analyzes various tantric books and poems in multiple languages and links back to the lists of dvAdashA upAsakAs. The mediation guide on shanmukhA is a deeper contemplation on the meaning of the shadAkSharA and the dhyAnA of Lord ShanmukhA. These have been included for the reader's enjoyment.

Wishing all the upAsakAs a blissful deepavali.

Lalithai vEdam sarvam.

Surrendering to the holy pAdukAs of Shri Guru,

प्रकाशाम्बा समेत प्रकाशानन्दनाथ

© Purnanandalahari.org ©

देवी मान अष्टाङ्गम्

श्री आदिगुरोः परशिवस्य आज्ञया प्रवर्तमान देवीमानेन षड्त्रिंशत् तत्वात्मक सकल प्रपञ्च सृष्टि स्तिथि संहार तिरोधान अनुग्रह कारिण्याः पराशक्तेः ऊर्ध्व भूविभ्रमे नं घ्राण तत्व महाकल्पे दं चक्षुस्तत्व कल्पे थं त्वक् तत्व महायुगे खं सदाशिव तत्व युगे दं चक्षु तत्व परिवृतौ गं ईश्वर तत्व वर्षे – श्री ललितात्रिपुरसुन्दरीपराभट्टारिका प्रसादसिद्ध्यर्थे यथा शक्ति (जप क्रमं) सपर्याक्रमम् निर्वतयिष्ये ।

	NOV 3	NOV 4	NOV 5	NOV 6
मासे	उं तुष्टि	उं तुष्टि	उं तुष्टि	उं तुष्टि
तत्व दिवसे	फं पाणि	बं पाद	भं पायु	मं उपस्थ
दिन नित्यायां	उं वह्निवासिनि	ऊं वज्रेश्वरि	ऋं शिवदूति	ॠं त्वरिता
वासरे	सत्यानन्दनाथ	पूर्णानन्दनाथ	स्वभावानन्दनाथ	प्रतिभानन्दनाथ
घटिकोदये	य – कार	अ – कार	ए – कार	च – कार
	NOV 7	NOV 8	NOV 9	NOV 10
मासे	उं तुष्टि	उं तुष्टि	उं तुष्टि	उं तुष्टि
तत्व दिवसे	यं शब्द	रं स्पर्ष	लं रूप	वं रस
दिन नित्यायां	ऌं कुलसुन्दरि	ॡं नित्या	एं नीलपताका	ऐं विजय
वासरे	सुभगानन्दनाथ	प्रकाशानन्दनाथ	विमर्शानन्दनाथ	आनन्दानन्दनाथ
घटिकोदये	त – कार	य – कार	अ – कार	ए – कार
	NOV 11	NOV 12	NOV 13	NOV14
मासे	उं तुष्टि	उं तुष्टि	उं तुष्टि	उं तुष्टि
तत्व दिवसे	शं गन्ध	षं आकाश	सं वायु	हं वह्नि
दिन नित्यायां	ओं सर्वमङ्गला	औं ज्वालामालिनि	अं चित्रा	अं चित्रा
वासरे	ज्ञानानन्दनाथ	सत्यानन्दनाथ	पूर्णानन्दनाथ	स्वभावानन्दनाथ
घटिकोदये	च – कार	त – कार	य – कार	अ – कार

© Purnanandalahari.org ©

	NOV 15	NOV 16	NOV 17	NOV 18
मासे	उं तुष्टि	उं तुष्टि	ऊं रति	ऊं रति
तत्व दिवसे	ळं जल	क्षं पृथ्वि	अं शिव	कं शक्ति
दिन नित्यायां	औं ज्वालामालिनि	ओं सर्वमङ्गला	ऐं विजया	एं नीलपताका
वासरे	प्रतिभानन्दनाथ	सुभगानन्दनाथ	प्रकाशानन्दनाथ	विमर्शानन्दनाथ
घटिकोदये	ए – कार	च – कार	त – कार	य – कार
	NOV 19	NOV 20	NOV 21	NOV 22
मासे	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति
तत्व दिवसे	खं सदाशिव	गं ईश्वर	घं सुद्धविध्या	ङं माया
दिन नित्यायां	लॄं नित्या	लृं कुलसुन्दरि	ॠं त्वरिता	ऋं शिवदूति
वासरे	आनन्दानन्दनाथ	ज्ञानानन्दनाथ	सत्यानन्दनाथ	पूर्णानन्दनाथ
घटिकोदये	अ – कार	ए – कार	च – कार	त – कार
	NOV 23	NOV 24	NOV 25	NOV 26
मासे	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति
तत्व दिवसे	चं कला	छं अविद्या	जं राग	झं काल
दिन नित्यायां	ऊं वज्रेश्वरि	उं वह्निवासिनि	ईं भेरुण्डा	इं निथ्यक्लिन्ना
वासरे	स्वभावानन्दनाथ	प्रतिभानन्दनाथ	सुभगानन्दनाथ	प्रकाशानन्दनाथ
घटिकोदये	य – कार	अ – कार	ए – कार	च – कार
	NOV 27	NOV 28	NOV 29	NOV 30
मासे	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति
तत्व दिवसे	ञं नियति	टं पुरुष	ठं पकृति	डं अहंकार
दिन नित्यायां	आं भगमालिनि	अं कामेश्वरी	अं कामेश्वरी	आं भगमालिनि
वासरे	विमर्शानन्दनाथ	आनन्दानन्दनाथ	ज्ञानानन्दनाथ	सत्यानन्दनाथ
घटिकोदये	त – कार	य – कार	अ – कार	ए – कार
	DEC 1	DEC 2	DEC 3	DEC 4
मासे	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति	ऊं रति
तत्व दिवसे	ढं बुद्धि	णं मनस्	तं श्रोत्र	थं त्वक्
दिन नित्यायां	इं निथ्यक्लिन्ना	ईं भेरुण्डा	उं वह्निवासिनि	ऊं वज्रेश्वरि
वासरे	पूर्णानन्दनाथ	स्वभावानन्दनाथ	प्रतिभानन्दनाथ	सुभगानन्दनाथ
घटिकोदये	च – कार	त – कार	य – कार	अ – कार

© Purnamadalahari.org ©

पर्वा दिनेभ्यः		
	America	India
अमावास्या	2 Nov 2013	3 Nov 2013
मास सङ्क्रान्ति	16 Nov 2013	16 Nov 2013
पूर्णिमा	16 Nov 2013	17 Nov 2013
कृष्णा अष्टमि	25 Nov 2013	25 Nov 2013
कृष्णा चतुर्दशि	1 Dec 2013	1 Dec 2013
अमवास्या	2 Dec 2013	2 Dec 2013

अन्य पूजा दिनेभ्यः		
	America	India
शुक्ल चतुर्थि	6 Nov 2013	6 Nov 2013
कृष्णा चतुर्थि	21 Nov 2013	21 Nov 2013

विशेष पर्वा दिनेभ्यः		
	America	India
दीपावली	2 Nov 2013	3 Nov 2013
स्कन्द षष्ठि	8 Nov 2013	8 Nov 2013

© Puranandalahari.org ©

हिमाचलें चिन्तपूरणि नगरवासिनि श्री छिन्नमस्ताम्बा श्री पादुकां पूजयामि नमः

THE GLORY OF CHINNAMASTA

- By Shri G. Subramanian (VrishabhAnandanAthA)

In the Hindu tradition, Chinnamasta, the great goddess, is associated with the popular goddess Durga, as one of her ten manifestations known as DASA MAHAVIDYAS. Mahavidya means Supreme knowledge. This supreme knowledge, from the Sakta perspective, guides the practitioner the way of releasing oneself from the cyclic existence of births and deaths. The ultimate goal of the sadhakas is to achieve MOKSHA or Liberation from the cyclic existence of birth and death.

The gamut of DASA MAHAVIDYAS include KALI in South; TARA in the Zenith; SHODASI in North East; BHUVANESWARI in West; THRIPURA BHAIRAVI in Nadir; CHINNAMASTA in the East; DHUMAVATHI in South East; BAGALAMUKHI in North; MATANGI in North West and KAMALATMIKA in South West.

The great goddess, Chinnamasta's emergence was in Krta Yuga on a VIRARATRI day. On the same day, her two attendants also came out from her body. There is a story in "SWATANTRA TANTRA" wherein Lord Siva explains the emergence of goddess Chinnamasta and her two attendants. Viraratri happened to be the day when KROTHA BHAIRAVA, the form of Siva, also emerged.

In Hindu sadhana, Chinnamasta is also known as PRACHANDA CHANDIKA, VAIROCHANEA and TRISAKTHI (amalgamation of Gnana, Icha and Kriya sakthis) In Buddhist tradition, Chinnamasta is known as CHINNAMUNDA VAJRAVARAHI OR VAJRAYOGINI.

The illustration here shows the great goddess, Chinnamasta with her two attendants, VARNINI on the goddess' right side and DAKINI on the left side. The picture of Chinnamasta is awesome and quite intriguing.

She is decapitated, holds in hand her severed head and drinks her own blood gushing from her neck. She holds a scimitar in her right hand and she is nude. Three blood streams of blood gushing from the severed neck - with the left blood stream she feeds Dakini and with the right one, she satisfies Varnini. The centre one falls into the mouth of the deity's severed head.

She stands on a TRICONA in the midst of an Agni mandala. She is wearing garlands of skulls and bones. She is having a snake as a sacred cord and she is in PRATYALIDHA stance, i.e., keeping the left foot in front like a bowman and on Rati and Manmatha, who are in reversed sexual union (VIPARITA)

© Purnanandalahari.org ©

Now, let us see the significance of the illustration: The Sadhaka is meditating on this deity at his Navel which is MANIPURAKA CHAKRA, a place for Agni and hence viewed as Agni mandala with Tricona consists of Rajas, Satva and Tamo rekas. Since, Rajas is pronounced first, Chinnamasta undertakes SRUSTI and becomes KARANESWARA.

The three blood streams emanating from her neck represents the three sakthis, i.e., Icha,Gnana and Kriya. That is why she is called 'TRISAKTHI'. The right blood stream of the deity drunk by Varnini is Icha Sakthi; the left blood stream which satisfies Dakini is Kriya sakthi; The main goddess Chinnamasta drinks her own blood which is Gnana sakthi. The sadhaka gets Buddhi and Siddhi through Icha and Kriya sakthis respectively which assists the sadhaka to attain Gnana, thereby Moksha, liberation from the cyclic existence.

By holding a scimitar she reveals that she is uncontrollable; wearing of skulls and bones garlands signifies time element - she exists for ever. This relates to the word VAJRA in her mantra. The snake element that she is wearing as sacred cord denotes that the deity is to be practiced in KUNDALINI YOGA.   The perpetual sixteen year old is connotable to the last two phrases of "GUHYANAMA SAHASRAM" which can be had from one's Guru, if lucky.

The Pratyalidha stance denotes VAMACHARA and Rati and Manmatha indicates the fifth makara. Viparita rati indicates winning over Kama. The above points were explained to me by my father, PUJYA SHRI.POORNANANDHA NATHA. This great goddess, Chinnamasta is such a powerful deity who is one among the Pancha Samaya Vidyas. The others being SRIVIDYA, BAGALA, KALARATRI AND JAYADURGA.

In Hindu spiritual practice, Sadhana, we have two variants,i.e., rutual practice and Yogic methods. Ritual practice consists of Nitya,Naimittika and Kamya poojas. The regular Tantric preliminaries include Achamana,Shadanganyasa, Matrkanyasa, Rishinyasa and meditation on the deity. Here the practitioner has to meditate on this deity with her form and with her two attendants. To take the worship of this deity, one has to go through KAVACHA regularly which is called "TRILOKYA VIJAYEE". To stress this point, there is a line at the end of this Kavacha which states "ITHAM KAVACHAM AGNYATVA YO BAJEY CHINNAMASTAKAAM".

DHYANA: The sadhaka has to meditate at his navel, a white, fully blossomed Lotus within its centre an Agni mandala. At the centre of this Agni mandala, one should view a Tricona with Rjas, Satva and Tamo rekas which resembles a red Bhandhuka flower. In the centre of that Tricona, one should behold the great goddess Chinnamasta with her two attendants, radiant as ten million Suns.

Devi, Chinnamasta holds in her right hand a scimitar and in left hand she holds her severed head, her mouth open with lolling tongue. She drinks her own blood emanating

© Purnamruthalahari.org©

from her neck. The disheveled hair in her head is decorated with variety of flowers. She is nude and exciting to behold.

She stands in Pratyalidha stance with her left foot on Rati and Manmatha who are in reversed sexual union (viparita) and right leg in the Tricona. She is wearing the garlands of skulls and bones and a snake as sacred cord. One should meditate on her as a sixteen year old deity with full breasts. The sadhaka has to meditate on this deity as above with her two attendants.

There are so many variants with regard to her mantra, starting from one letter (BIJA) to eighteen Bhijaksharas. The main mantra consists of sixteen Bhijaksharas. A Guru will give the mantra with regard to desciple's efficacy. For example, the Guru may give this mantra starting with Bhijakshara SRIM for finance; HRIM for entice; HROOM for shanthi; AIM for Moksha.

Similarly, a sadhaka has to meditate on the deity with her two attendants in BLUE colour for achieving UCHATANA; in RED colour for VASYAM; in YELLOW AND GOLDEN colour for STHAMBHANA. The ultimate of enmity, the sadhana says, one can achieve this by meditating on this deity with her two attendants, in SMOKE colour(DHOOMRA VARNAM). However, these things are to be done only with Guru's permission or with his guidance.

© Purnamadalahari.org ©

The explication of the mantra reveals that this mantra represents all the the other deities by every Bhijakshara, in other words, this mantra is an amalgamation of various deities. It includes, one's Guru, Lakshmi devi, Varuna, Indra, Agni, Tripura Devi, Tripura Sundari, Trilokya Vijaya, Mahaganapathi, Kamalatmika, Saraswathi, our own Atma and Rati. Hence, Chinnamasta is a bunch of deities and by worshipping this deity, one can attain LAKSHYA (Moksha) and everything.

<u>HINDU TRADITION Vs BUDDHIST TRADITION;</u> In Hindu Sadhana, Chinnamasta stands on Rati and Manmatha and she wears a snake as a sacred cord. These two elements are missing in Buddhist tradition.

In Buddhism, the names of the two attendants are VAJRA VAIROCHANI and VAJRA VARNINI while the main goddess' name is SARVABUDDHA DAKINI. Vajra Varnini is on the left side of the deity and Vajra Vairochani on the right side. In Hindu sadhana, the main goddess is Chinnamasta/Vajra vairochani and the two attendants are Varnini on the deity's right side and Dakini on the left side.

There is no Trilokya Vijayee Kavacham in Buddhism as in Hindu tradition. In Buddhist sadhana, the three blood streams are issuing from the three subtle nadis. This reveals that Chinnamunda Vajravarahi is a visual depiction of Yogic practice of Kundalini Yoga.

In Hindu Tantric tradition, Sadhaka's goal is to get liberated from the cyclic existence while a Buddhist seeker wants to achieve a Buddhahood to help people.

In Buddhist sadhana, a practitioner visualize SOONYA prior to the actual meditation. In Hindu tradition, the goddess remains in front of the Sadhaka.

Chinnamasta is a paramount Tantric deity in both Hinduism and Buddhism. Chinnamasta is not only worshipped in India but in Nepal and Tibet as well. There has been scores of arguments/debates with regard to the origin of Chinnamasta. Some scholars state that this goddess belongs to Buddhist tradition, Vajrayana. Let us not worry about her origin. Let us worship the deity and try to achieve the goal.

Temples for Chinnamasta are rare in India. We have only four in India at Chinthapurani (Himachal Pradesh); Ramnagar (Near Varanasi); In Ramgarh District (Bihar) and in Kamakhya, Assam.

We wanted to glorify this deity, Chinnamasta and hence this try. My Prostrations to the DIVYA CHARANAS OF PUJYA SHRI.YOGANANDHA NATHA AND THAT OF MATAJI'S.

© Purnanandalahari.org ©

DvAdasha upAsakA

In all the tantras and stotras we find a reference to twelve upasakas, a completely different approach in each manner to the Divine Mother Sri LalitA, by the devatas, rishis and humans. This is a discussion on the variations seen.

Gyanaranava tantra, a Sri Kula tantra, in the thirteenth chapter visualizes these mantras and gives an elucidation of the same. The following are the mantras envisaged (deciphered from the text) by the twelve aspirants, with their results of continual sadhana:-

1. काम उपासिता विद्या: कएईलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं
2. मनु उपासिता विद्या: कहएईलह्रीं हकएईलह्रीं सकएईलह्रीं
3. अगस्त्य उपासिता विद्या: कएईलह्रीं हसकहलह्रीं सहसकलह्रीं
4. इन्द्र उपासिता विद्या: कएईलह्रीं हसकहलह्रीं सलकह्रीं
5. लोपामुद्रा उपासिता विद्या: हसकलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं
6. सूर्य उपासिता विद्या: हसकलह्रीं हकहलह्रीं सहकलह्रीं
7. कुबेर उपासिता विद्या: हसकएईलह्रीं हसकहएईलह्रीं हसकएईलह्रीं
8. चन्द्र उपासिता विद्या : सहकएईलह्रीं सहकहएईलह्रीं सहकएईलह्रीं
9. नन्दि उपासिता विद्या: सएईलह्रीं सहकहलह्रीं सकलह्रीं
10. शंकर उपासिता विद्या: हसकलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं हसकलहसकहलसकलह्रीं
11. विष्णु उपासिता विद्या: हसकलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं सएईलह्रीं सहकहलह्रीं सकलह्रीं
12. दूर्वास उपासिता विद्या: कएईलहरी हसकहलहरी सकलहरी

© Purnanandalahari.org ©

In the chapter on Devi Darsana Deekshaa in Lalitopakhyana Sri Hayagriva to Sage Agastya instructs a pushpanjali by the AvaraNa sahasrakasharee which ends as:

'...महेश माधव विधातृ मन्मथ स्कन्द नन्दीन्द्र मनु चन्द्र कुबेरागस्त्य दूर्वासःक्रोधभट्टारक विद्यात्मिके-

Only two are changes are seen. Sri Devi Lopamudra and Sri Surya are substituted by Sri Brahma and Sri Skanda Only a ritual and methodologies for the kAdi vidyA by Sri Manmatha is seen in the subsequent chapters, the rest upasaka mantras are not discussed there. The mantra worshipped by Lord Skanda is seen in the Sri Vidyarnava tantra (below discussions). Mantra worshipped by Lord Brahma is seen in trailokya mohana kavaca as:

1. विधातृ उपासिता विद्या: कएईलह्रीं हकहलह्रीं हसकलह्रीं

In Sri vidyarnava tantra we find a reference to the above gyanarnava tantra list of upasakas and also from another tantra (tantrAntare), which is:-

मनुश्चन्द्र: कुबेरश्च लोपामुद्रा च कामराट् /अगस्त्य नन्दी सूर्यश्च विष्णु स्कन्द शिवस्तथा /

दुर्वाससश्च महादेव्या द्वदशोपासका: स्मृताः

In the prapanca sara sara sangraha we find the same list, only the sloka formation is slightly different, as:-

मनुं चन्द्रं कुबेरं च लोपामुद्रां च मन्मथं/ अगस्त्यं नन्दिकेश च सूर्यं विष्णुं च षण्मुखं/

शिवं दुर्वाससं चादौ क्रमेणान्ते समर्चयेत्.

Their elucidative slokas, for all these mantras, are seen in prapanca sara sara sangraha and also decoded by the author, the variance with respect to gyanarnava is only said below:-

1. कुबेर उपासिता विद्या: हसकएईलह्रीं हसकहएईलह्रीं सहकएईलह्रीं
2. चन्द्र उपासिता विद्या : सहकएईलह्रीं सहकहएईलह्रीं हसकएईलह्रीं

We find the mantra worshipped by skanda as:

3. स्कन्द उपासिता विद्या: हसकलह्रीं हसकसकलह्रीं सहकहलह्रीं

In a stora of a hundred stanzas in the andati style in tamil on Devi Abirami of Thirukadavur by Sri Abirami bhattar, reference to the twelve upasakas are there in the 85th stanza as (names are translated) Surya, Chandra, Agni, kubera, Indra, Brahma, Vishnu, Shiva, Agastya, Skanda, Ganapathy and Kamadeva. Here an addition to above said we are amazed to see Ganesha and agni deva. Mantra worshipped by Sri Agni deva is seen in Sri Vidyarnava, when the list of upasakas was expanded to twenty five. However, mantra worshipped by Sri Ganesha is not seen.

ஆதித்தன், அம்புலி, அங்கி குபேரன், அமரர்தம் கோன்,
போதிர் பிரமன் புராரி, முராரி பொதியமுனி,
காதிப் பொருபடைக் கந்தன், கணபதி, காமன் முதல்
சாதித்த புண்ணியர் எண்ணிலர் போற்றுவர், தையலையே

© Purnanandalahari.org ©

Interestingly we can see the list of twelve upaasakaas (in the LalitA sahasranama :-

1. **Kama sevitaa(586)** – Worshipped by Lord Manmatha
2. **Manu vidyaa(238)** – Worshipped by Lord Manu, propagator of the mankind
3. **Taapasaaraadhyaa(359) / Sanakaadi samaaraadhyaa(726)**–Worshipped by the sages viz. agastyaa, durvaasaa, four Sanakaadi sages
4. **Hari brahmendra sevitaa(297)** – Worshipped by Lord Vishnu, Lord Brahma and Indra
5. **Mahaa Bhairava poojitaa(231)** – Worshipped by Lord Bhairavaa (Shiva)
6. **Lopamudraarcitaa(647)** – Worshipped by Sri Devi Lopamudra, wife of Sage Agastya
7. **Raja raajaarchitaa(305)** – Worshipped by Lord Kubera, (also called as rAjarAja)
8. **Shivaaradhyaa(406)** – Worshipped by Lord Shiva
9. **Kamalaaksha nishevitaa(558)** – Worshipped by Lord Vishnu
10. **Maartanda bhairavaaraadhyaa(785)** – Worshipped by Lord Surya (sun)
11. **Candra vidyaa(239)** – Worshipped by Lord Candra (Moon)
12. **Nandi vidyaa(733)** – Worshipped by Lord Nandi

© Puraanandalahari.org ©

The following upaasakaa's mantras are not known widely, amazingly they are also twelve:-

1. **Budhaarcitaa(825)** = Worshipped by Lord Budha (Planet Mercury)
2. **Gandharva sevitaa(636)** – Worshipped by gandharvaas, though this indicates of all gandharvaas, we can also infer their King Lord Vishvaavasu and also to the pair haahaa hoohoo.
3. **Pulomajaarcitaa(545)** – Worshipped by wife of Indra, Saci Devi
4. **Rambhaadi vanditaa (741)** – Worshipped by celestial dancers at Indra's court.
5. **Shaaradaaraadhyaa(123)** – Worshipped by wife of Brahma, Sarasvati Devi
6. **Kshetrapaala samarcitaa(345)** – Worshipped by Lord Kshetra paala (protector of divine places)
7. **shishitapoojitaa(412)**- Worshipped by people who follow all rules meticulously.
8. **Dvija brnda nishevitaa(423)** – Worshipped by people who are twice-born (this is indicative of having a thirst for self-knowledge)
9. **Guhakaaradhyaa(720)** – Worshipped by the secret worshippers
10. **Veeraaraadhyaa(777)** - Worshipped by skilled sadhakaas
11. **Dheera samarcitaa(917)** – Worshipped by bold sadhakaas
12. **Aa baala gopa vidhitaa(994)** – Worshipped by the young cattle herder (allusion to Lord Krishna)

In LalitA trishatI also there are references to the upasakas

1. **Kandarpa vidyA** (LT-12)- Worshipped by Manmatha
2. **EkavIrAdi samsevyA**- Worshipped by Heroes
3. **LalATanayanArcitA** (LT-68) – Worshipped by Bhairava
4. **harArAdhyA** (LT-105)- Worshipped by Shiva
5. **LakshmanAgraja pUjitA** – Worshipped by rAma (Vishnu)
6. **Hala dRUt pUjitA** – Worshipped by BalarAma (Vishnu)
7. **Hari brahmendra sevitA**- Worshipped by Vishnu, Brahma & Indra
8. **HayArUdhAsevitANghri**- Worshipped by Devi AshvArUdhA
9. **HaridashvAdi vanditA** (LT-106)- Worshipped by Indra
10. **HAdi vidyA** (LT-119)- Worshipped by Lopamudra, wife of agastya
11. **sanakAdi muni dhyeyA** (LT230) Worshipped by sanakadi sages
12. **Hayamedha samarcitA** (LT108) Worshipped by (Horse) sacrifice

© Purnanandalahari.org ©

पापविनाशिनी मकरगा भागीरती श्री पादुकां पूजयामि नमः

गङ्गा मन्त्र जप क्रमः

अस्य श्री गङ्गा महामन्त्रस्य ।
व्यास ऋषिः
कृतिः छन्दः
श्री गङ्गाम्बा देवता ।

ऐं बीजं ह्रीं शक्तिः क्लीं कीलकं
श्री गङ्गाम्बा महामन्त्र प्रसाद सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

करन्यासं	अङ्गन्यासं
ॐ नमो अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।	ॐ नमो हृदयाय नमः ।
शिवायै तर्जनीभ्यां नमः ।	शिवायै शिरसे स्वाहा ।
नारायण्यै मध्यमाभ्यां नमः ।	नारायण्यै शिखायै वषट् ।
दशहरायै अनामिकाभ्यां नमः ।	दशहरायै कवचाय हुं ।
गङ्गायै कनिष्ठाभ्यां नमः ।	गङ्गायै नेत्रत्रयाय वौषट् ।
स्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।	स्वाहा अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवस्वरों इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

उत्फुलामल पुण्डरीक रुचिर कृष्णेश विध्यात्मिका
कुम्भेष्टाभय तोय जानि दधती श्वेताम्बरालङ्कृता
हृष्टास्या शशिशेखराखिल नदी शोणादिभिस्सेविता
ध्येया पापविनाशिनी मकरगा भागीरथी साधकैः ॥

© Purnanandalahari.org ©

पञ्चपूजा

लं पृथिव्यात्मिकायै गन्धं कल्पायामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पाणि कल्पायामि ।
यं वाय्वात्मिकायै धूपं कल्पायामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं कल्पायामि ।
वं अमृतात्मिकायैअमृतं कल्पायामि ।
सं सर्वात्मिकायै ताम्बूलादि समस्त राजोपचारान् कल्पायामि ।

मूल मन्त्रः

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा ॥

गङ्गा गायत्री

शीतळायै विद्महे विश्व प्लाविन्यै धीमहि तन्नो गङ्गा प्रचोदयात् ।

अङ्गन्यासं

ॐ नमो हृदयाय नमः ।
शिवायै शिरसे स्वाहा ।
नारायण्यै शिखायै वषट् ।
दशहरायै कवचाय हुं ।
गङ्गायै नेत्रत्रयाय वौषट् ।
स्वाहा अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवसुवरों इति दिग्विमोगः ।

© Purnanandalahari.org ©

ध्यानम्

उत्फुलामल पुण्डरीक रुचिर कृष्णेश विध्यात्मिका
कुम्भेष्टाभय तोय जानि दधती श्वेताम्बरालङ्कृता
हृष्टास्या शशिशेखराखिल नदी शोणादिभिस्सेविता
ध्येया पापविनाशिनी मकरगा भागीरथी साधकैः ॥

पञ्चपूजा

लं पृथिव्यात्मिकायै गन्धं कल्पायामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पाणि कल्पायामि ।
यं वाय्वात्मिकायै धूपं कल्पायामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं कल्पायामि ।
वं अमृतात्मिकायैअमृतं कल्पायामि ।
सं सर्वात्मिकायै ताम्बूलादि समस्त राजोपचारान् कल्पायामि ।

© Purnanandalahari.org ©

गङ्गा आवरण पूजा क्रमः

पीठ पूजा

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गुर्वादि ज्ञान शक्त्यन्त पीठ देवताभ्यो नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जयादि नव शक्तिभ्यो नमः

गङ्गा आवाहनम् –

उत्फुलामल पुण्डरीक रुचिर कृष्णेश विध्यात्मिका
कुम्भेष्टाभय तोय जानि दधती श्वेताम्बरालङ्कृता
हृष्टास्या शशिशेखराखिल नदी शोणादिभिस्सेविता
ध्येया पापविनाशिनी मकरगा भागीरथी साधकैः ॥

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बायै नमः – आवाहितो भव । – आवहन मुद्रां प्रदर्शय
ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बायै नमः – स्थापितो भव । – स्थापण मुद्रां प्रदर्शय
ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बायै नमः नमः – संस्थितो भव । – संस्थितो मुद्रां प्रदर्शय
ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बायै नमः – सन्निरुधो भव । – सन्निरुध मुद्रां प्रदर्शय
ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बायै नमः – सम्मुखी भव । – सम्मुखी मुद्रां प्रदर्शय
ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बायै नमः – अवकुण्ठितो भव । – अवकुण्डनमुद्रां प्रदर्शय

© Purnanandalahari.org ©

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । श्री गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि नमः ॥ – वन्दन देनु योनि मुद्रांश्च प्रदर्शय

यथा शक्ति षोडश उपचार पूजा पञ्चोपचार पूजा वा कुरुत । चतुर्विंशति मुद्रां प्रदर्श्य।
(Do Shodasa upacara puja or panchopacara depending on the time and convenience)

षडङ्ग तर्पणम् –

ॐ नमो हृदयाय नमः । हृदय शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शिवायै शिरसे स्वाहा । शिरो शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
नारायण्यै शिखायै वषट् । शिखा शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
दशहरायै कवचाय हुं । कवच शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
गङ्गायै नेत्रत्रयाय वौषट् । नेत्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
स्वाहा अस्त्राय फट् । अस्त्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

लयाङ्ग तर्पणम् –

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (१० वारम्)

© Purnanandalahari.org ©

प्रथमावरणम्
बिन्दौ

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

एताः प्रथमावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं प्रथमावरणार्चनम् ॥

अनेन प्रथमावरणार्चनेन श्री गङ्गाम्बा प्रीयथाम् ।

द्वितीयावरणम्
षट्कोणे

ॐ नमो हृदयाय नमः । हृदय शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शिवायै शिरसे स्वाहा । शिरो शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
नारायण्यै शिखायै वषट् । शिखा शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
दशहरायै कवचाय हुं । कवच शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
गङ्गायै नेत्रत्रयाय वौषट् । नेत्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
स्वाहा अस्त्राय फट् । अस्त्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

एताः द्वितीयावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं द्वितीयावरणार्चनम् ॥

अनेन द्वितीयावरणार्चनेन श्री गङ्गाम्बा प्रीयथाम् ।

तृतीयावरणम्

अष्टदळे

रुद्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
विष्णु श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
ब्रह्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
सूर्य श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
हिमाचल श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
मेना श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
भगीरती श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
अपांनिधि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः तृतीयावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

© Purnamandalahari.org ©

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं तृतीयावरणार्चनम् ॥

अनेन तृतीयावरणार्चनेन श्री गङ्गाम्बा प्रीयथाम् ।

तुरियावरणम्

भूपुरे

लं इन्द्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
रं अग्नि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
टं यम श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
क्षं निरृति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वं वरुण श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
यं वायु श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
सं सोम श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
हं ईशान श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
आं ब्रह्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
ह्रीं अनन्त श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

एताः तुरियावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं तुरीयावरणार्चनम् ॥

अनेन तुरीयावरणार्चनेन श्री गङ्गाम्बा प्रीयथाम् ।

पञ्चमावरणम्

भूपुरे

वं वज्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शं शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
दं दण्ड श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
खं खड्ग श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पां पाश श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
अं अङ्कुश श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
गं गदा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
त्रिं त्रिशूल श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पं पद्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
चं चक्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः पञ्चमावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ नमश्शिवायै नारायण्यै दशहरायै गङ्गायै स्वाहा । गङ्गाम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं पञ्चमावरणार्चनम् ॥

अनेन पञ्चमावरणार्चनेन श्री गङ्गाम्बा प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

पञ्चपूजा

लं पृथिव्यात्मिकायै गन्धं कल्पायामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पाणि कल्पायामि ।

अष्टाविंशोऽध्यायः

गङ्गामहिमवर्णनम्

उमोवाच

किञ्चित्प्रष्टुमनानाथ!स्वसन्देहापनुत्तये । वद खेदो यदि न ते त्रिकालज्ञानकोविद!॥
तथाभगीरथो राजाककभागीरथीतदा । यदाविष्णुस्तपस्तेपेचक्रपुष्करिणीतटे ॥

शिव उवाच

सन्देहोऽत्रनकर्तव्योविशालाक्षि!सदाऽमले !। श्रुतौ स्मृतौ पुराणेषुकालत्रयमुदीर्यते
भूतंभाविभवच्चापिसंशयंमावृथाकृथाः । इत्युक्त्वापुनराहेशो गङ्गामाहात्म्यमुत्तमम् ॥

अगस्त्य उवाच

पार्वतीनन्दन! पुनर्द्यु नद्याः परितो वद । महिमोक्तो हरौ यद्वद्देवदेवेन वै तदा ॥५॥

स्कन्द उवाच

मुनेऽत्र मैत्रावरुणे!यथादेवेन भाषितम् । शृणुत्रिपथगामिन्यामाहात्म्यंपातकापहम्

त्रिस्रोतसं समासाद्य सकृत्पिण्डान्ददाति यः ।
उद्धृताःपितरस्तेनभवाम्भोधेस्तिलोदकैः ॥ ७ ॥

यावन्तश्च तिलामर्त्यैर्गृहीताःपितृकर्मणि । तावद्वर्षसहस्राणि पितरः स्वर्गवासिनः
देवाःस पितरोयस्माद्गङ्गायांसर्वदास्थिताः । आवाहनंविसर्गश्चतेषां तत्र ततो नहि
पितृवंशे मृता ये च मातृवंशे तथैव च । गुरुश्वशुरबन्धूनां ये चान्ये बान्धवा मृताः
अजातदन्ता येकेचिद्ये च गर्भेप्रपीडिताः । अग्निविद्युच्चोरहता व्याघ्रदंष्ट्रिभिरेव च ॥

उद्बन्धनमृता ये च पतिता आत्मघातकाः ।
आत्मविक्रयिणश्चोरा ये तथाऽयाज्ययाजकाः ॥ १२ ॥

रसविक्रयिणोयेचयेचान्ये पापरोगिणः । अग्निदागरदाश्चैवगोघ्नाश्चैव स्ववंशजाः
असिपत्रवनेये च कुम्भीपाके च येगताः । रौरवेऽप्यन्धतामिस्रे कालसूत्रे च येगताः

जात्यन्तरसहस्रेषुभ्राम्यन्ते येस्वकर्मभिः । येतुपक्षिमृगादीनांकीटवृक्षादिवीरुधाम्

योनिं गतास्त्वसङ्ख्याताः सङ्ख्याता नामशोभनाः ।
प्रापिता यमलोकं तु सुघोरैर्यमकिङ्करैः ॥ १६ ॥
येऽबान्धवाबान्धवा वा येऽन्यजन्मनि बान्धवाः ।
येऽपि चाऽज्ञातनामानो ये चाऽपुत्राः स्वगोत्रजाः ॥ १७ ॥

विषेण च मृता वै ये ये वैश्टृङ्गिभिराहताः । कृतघ्नाश्च गुरुघ्नाश्च ये च मित्रद्रुहस्तथा
स्त्रीबालघातकाये च येच विश्वासघातकाः । असत्यहिंसानिरताः सदापापरताश्च ये
अश्वविक्रयिणोये च परद्रव्यहराश्चये । अनाथाःकृपणादीना मानुष्यं प्राप्तुमक्षमाः

तर्पिता जाह्नवीतोयैर्नरेण विधिना सकृत् ।
प्रयान्ति स्वर्गतिं तेऽपि स्वर्गिणो मुक्तिमाप्नुयुः ॥ २१ ॥

एतान्मन्त्रान्समुच्चार्ययःकुर्यात्पितृतर्पणम् । श्राद्धंपिण्डप्रदानञ्च सविधिश्च इहोच्यते

कामप्रदानि तीर्थानि त्रैलोक्ये यानि कानिचित् ।
तानि सर्वाणि सेवन्ते काश्यामुत्तरवाहिनीम् ॥ २३ ॥
स्वःसिन्धुःसर्वतः पुण्या ब्रह्महत्यापहारिणी ।
काश्यां विशेषतो विष्णो यत्र चोत्तरवाहिनी ॥ २४ ॥

गायन्तिगाथामेतांवैदेवर्षिपितरोगणाः । अपिद्वग्गोचरानः स्यात्काश्यामुत्तरवाहिनी
यत्रत्यामृतसंतृप्तास्तापत्रितयवर्जिताः । स्यामत्वमृतमेवाद्धा विश्वनाथप्रसादतः
गङ्गैवकेवला मुक्त्यैनिर्णीता परितोहरे । अविमुक्ते विशेषेणममाधिष्ठानगौरवात्

ज्ञात्वा कलियुगं घोरं गङ्गाभक्तिःसुगोपिता ।
न विन्दन्ति जना गङ्गां मुक्तिमार्गैकदायिकाम् ॥ २८ ॥

अनेकजन्मनियुतंभ्राम्यमाणस्तुयोनिषु । निर्वृतिंप्राप्नुयात्कोऽत्र जाह्नवीभजनंविना
नराणामल्पबुद्धीनामेनोविक्षिप्तचेतसाम् । गङ्गैव परमं विष्णो! भेषजं भवरोगिणाम्
खण्डस्फुटितसंस्कारंगङ्गातीरेकरोतियः । मम लोकेचिरंकालं तस्याऽक्षयसुखं हरे!
गन्तुमुद्दिश्ययोगङ्गां परार्थं स्वार्थमेववा । नगच्छतिपरं मोहात्स पतेत्पितृभिः सह

सर्वाणियेषांगाङ्गेयैस्तोयैःकृत्यानिदेहिनाम् । भूमिस्थाअपितेमर्त्याअमर्त्याएववैहरे!

चरमेऽपि वयोभागे स्वःसिन्धु' योनि षेवते ।

कृत्वाऽप्येनांसि वहुशः सोपि यायाच्छुभां गतिम् ॥ ३४ ॥

यावदस्थिमनुष्याणां गङ्गातोयेपुतिष्ठति । तावदब्दसहस्राणि स्वर्गलोकेमहीयते ॥

विष्णुरुवाच

देवदेवजगन्नाथ!जगतां हितकृत्प्रभो !। कीकसञ्चेत्पतेद्दैवाद्दुवृ'त्तस्य दुरात्मनः ॥

जलेद्युनद्यानिष्पापेकथं तस्य परागतिः । अपमृत्युविपन्नस्य तदीश!विनिवेद्यताम्॥

महेश्वर उवाच

अत्रार्थकथयिष्यामिपुरावृत्तमधोक्षज !। शृणुष्वैकमनाविष्णो!वाहीकस्यद्विजन्मनः

पुरा कलिङ्गविषये द्विजो लवणविक्रयी । सन्ध्यास्नानविहीनश्चवेदाक्षरविवर्जितः

वाहीकोनामतोयज्ञसूत्रमात्रपरिग्रहः । परिग्रहश्चतस्यासीत्कौविन्दीविधवा नवा॥

दुर्भिक्षपीडितेनाऽथ वृषलीपतिना विना । प्राणाधारं तदा तेन देशाद्देशान्तरं ययौ

मध्येऽथदण्डकारण्यंक्षुत्क्षामःसङ्गवर्जितः । व्याघ्रेणघातितस्तत्र नरमांसप्रियेण सः

तस्य वामपदं गृध्रो गृहीत्वोदपतत्ततः । मांसाशिनाऽन्यगृध्रेणतस्य युद्धमभूद्दिवि॥

गृध्रयोरामिषंगृध्न्वोःपरस्परजयैषिणोः । अवाप तत्पादगुल्फं कंकचञ्चुपुटात्तदा ॥

तस्य वाहीकविप्रस्य व्याघ्रव्यापादितस्य ह ।

मध्येगङ्गं दैवयोगादपतद्यद् द्वन्द्वकारिणोः ॥ ४५ ॥

यदैव हतवान् द्वीपीतंवाहीकमरण्यगम् । तस्मिन्नेव क्षणेवद्धः सपाशैः क्रूरकिङ्करैः

कशाभिर्घातितोत्यन्तमाराभिः परितोदितः । वमन् रुधिरमास्येननीतस्तैःसयमाग्रतः

आपृच्छिधर्मराजेनचित्रगुप्तोऽथमापते !। धर्माधर्मविचार्यास्यकथयाशुद्विजन्मनः ॥

वैवस्वतेन पृष्टोऽथचित्रगुप्तोविचित्रधीः । सर्वदा सर्वजन्तूनां वेदिता सर्वकर्मणाम्

जगाद यमुनावन्धु' वाहीकस्य द्विजन्मनः । कर्मजन्मदिनारभ्य दुर्वृ'त्तस्य शुभेतरम्

चित्रगुप्त उवाच

गर्भाधानादिकं कर्म प्राक्कृतं नाऽस्य केनचित् ।

जातकर्मकृतं नाऽस्य पित्राऽज्ञानवता हरे ः।

गर्भेनः शमने हेतुः समस्तायुः सुखप्रदम् । एकादशेऽह्नि नामास्यनकृतं विधिपूर्वकम्

ख्यातः स्याद्येन विधिना सर्वत्र विधिपावनम् ।

नाकार्षीन्निर्गमं चाऽस्य चतुर्थे मासि मन्दधीः ॥ ५३ ॥

जनकः शुभतिथ्यादौ विदेशगमनापहम् । षष्ठेऽन्नप्राशनं मासिनकृतं विधिपूर्वकम्

सर्वदामिष्टमश्नातिकर्मणा येन भास्करे !। न चूडाकरणं चास्य कृतमब्देयथाकुलम्

कर्मणा येन केशाः स्युः स्निग्धाः कुसुमवर्षिणः ।

नाऽकारि कर्णवेधोऽस्य जनित्रा समये शुभे ॥ ५६ ॥

सुवर्णग्राहिणौयेन कर्णौस्यातांसुश्रुती । मौञ्जीवन्धोप्यभूदस्यव्यतीतेब्देऽष्टमेहरे!

ब्रह्मचर्याभिवृद्धयै यो ब्रह्मग्रहणहेतुकः ॥ ५७ ॥

मौञ्जीमोक्षणवार्ताऽपि कृता नास्य जनुः कृता ।

गार्हस्थ्यं प्राप्यते यस्मात्कर्मणोऽनन्तरं वरम् ॥ ५८ ॥

यथा कथञ्चिदूढाऽथपत्नीत्यक्तकुलाध्वगा । वृषलीपतिना तेन परदारापहारिणा ॥

आरभ्यपञ्चमाद्वर्षात्परस्वस्यापहारकः । अभूदेष दुराचारो दुरोदरपरायणः ॥ ६० ॥

रमायां वसताऽनेन हता गौरेकवार्षिकी । एकदा दृढदण्डेन लिहन्ती लवणं मृता

जननीं पादघातेन वहुशोऽसावताडयत् । कदाचिदपि नो वाक्यं पितुः कृतमनेन वै

विषं भक्षितवानेष वहुशः कलहप्रियः । जनोपतापशीलोऽसौ कृतोदरविदारणः

धत्तूरकरवीरादि वहुधोपविषाणि च । क्रीडाकलहमात्रेण भक्षयन्चैष दुर्मतिः ॥

दग्धोऽसावग्निनासौरे!श्वभिश्चकवलीकृतः । शृङ्गिभिःपरितःप्रोतोविषाणाग्रैरसौवहु

दन्दशूकैर्भृशं दष्टो दुष्टः शिष्टैर्विगर्हितः । काष्ठैश्लोष्टैः पापिष्ठः कृतानिष्टःसदात्मनः

आस्फालितं शिरोऽनेनासकृच्चापि दुरात्मना । यदर्च्यतेसदासद्भिरुत्तमाङ्गमनेकधा

असौ हि ब्राह्मणो मन्दो गायत्रीमपि वेद न ।

कामतो मत्स्यमांसानि जग्धान्येकेन दुर्धिया ॥ ६८ ॥

आत्मार्थं पायसमसौपर्यपाक्षीदनेकधा । लाक्षालवणमांसानां स पयोदधिसर्पिषाम्

© Purnamadalahari.org

विषलोहायुधानाञ्च दासीगोवाजिनामपि ।
विक्रेताऽसौ सदा मूढस्तथा वै केशचर्मणाम् ७० ॥

शूद्रान्नपरिपुष्टाङ्गः पर्वण्यहनि मैथुनी । पराङ्मुखो दैवपित्र्यकर्मण्येष दुरात्मवान् ॥
पक्षिणो घातितानेन मृगाश्चापि परः शतम् । अकारणद्रुमच्छेदीसदा निर्दयमानसः
उद्वेगजनको नित्यं निजबन्धुजनेष्वपि । असत्यवादी सततं सदाहिंसापरायणः ॥
अदत्तदानः पिशुनः शिश्नोदरपरायणः । किं बहुक्तेन रविज! साक्षात्पातकमूर्त्तिमान्
रौरवेऽप्यन्धतामिस्रे कुम्भीपाकेऽतिरौरवे । कालसूत्रेकृमिभुजि पूयशोणितकर्दमे
असिपत्रवने घोरे यन्त्रपीडे सुदंष्ट्रके । अधोमुखे पूतिगन्धे विष्ठागर्त्तेष्वभोजने ॥
सूचीभेद्येऽथसंदंशे लालापे क्षुरधारके । प्रत्येकं नरके त्वेष पात्यतां कल्पसङ्ख्यया
धर्मराजः समाकर्ण्यचित्रगुप्तमुखादिति । निर्भर्त्स्य तं दुराचारं किङ्करानादिदेशह
भ्रूसञ्ज्ञया हतैर्नीतःसबद्ध्वानिरयालयम् । आक्रन्दरावोयत्रोच्चैःपापिनांरोमहर्षणः

ईश्वर उवाच

यातनास्वतितीव्रासुवार्हीकेसंस्थिते तदा । तत्कालपुण्यफलदे गाङ्गेयाम्भसिनिर्मले
पतितंतद्धि गृध्रास्याद्वाहीकस्यद्विजन्मनः । हरे! विमानं तत्कालमापन्नं सुरसद्मतः
घण्टावलम्बितं दिव्यं दिव्यस्त्रीशतसङ्कुलम् । आरुह्य देवयानं सदिव्यवेषधरोद्विजः
वीज्यमानोऽप्सरोवृन्दैर्दिव्यगन्धानुलेपनः । जगाम स्वर्गभुवनं गङ्गास्थिपतनाद्धरे

स्कन्द उवाच

वस्तुशक्तिविचारोऽयमद्भुतःकोऽपिकुम्भज !। द्रवरूपेणकाप्येषाशक्तिःसादाशिवीपरा
करुणामृतपूर्णेन देवदेवेन शम्भुना । एषा प्रवर्तिता गङ्गा जगदुद्धरणाय वै ॥ ८५॥
यथान्याः सरितोलोकेवारिपूर्णाःसहस्रशः । तथैषानानुमन्तव्यासद्भिस्त्रिपथगामिनी
श्रुत्यक्षराणिनिश्चोत्य कारुण्याच्छम्भुना मुने । निर्मितातद्द्रवैरेषागङ्गागङ्गाधरेणवै
योगोपनिषदामेतं सारमाकृष्य शङ्करः । कृपयासर्वजन्तूनांचकारसरिताम्वराम् ॥
अकलानिधयो राज्योविपुष्पाश्चैव पादपाः । यथा तथैव तेदेशायत्रनास्त्यमरापगा
अनयाः सम्पदो यद्वन्मखायद्वददक्षिणाः । तद्वद्देशादिशः सर्वाहीनागङ्गाम्भसाहरे !॥

व्योमाङ्गणमनर्कञ्च नक्तेऽदीपं यथागृहम् । अवेदाब्राह्मणा यद्वद्गङ्गाहीनास्तथादिशः

चान्द्रायणसहस्रन्तु यः कुर्याद्देहशोधनम् ।
गङ्गामृतं पिबेद्यस्तु तयोर्गङ्गाम्बुपोऽधिकः ॥ ९२ ॥

पादेनैकेनयस्तिष्ठेत्सहस्रं शरदांशतम् । अब्दंगङ्गाम्बुपो यस्तुतयोर्गङ्गाम्बुपोऽधिकः
अवाक्शिराः प्रलम्बेद्यः शतसंवत्सरान्नरः । भीष्मसूवालुकातल्पशयस्तस्माद्वरोहरे
पापतापाभितप्तानां भूतानामिह जाह्नवी । पापतापहरायद्वद्गङ्गा नान्यत्तथाकलौ ॥

तार्क्ष्यवीक्षणमात्रेण फणिनो निर्विषा यथा ।
निष्प्रभाणि तथैनांसि भागीरथ्यवलोकनात् ॥ ९६ ॥
गङ्गातटोद्भवां मृत्स्नां यो मौलौ बिभृयान्नरः ।
बिभर्ति सोऽर्कबिम्बं वै तमोनाशायनिश्चितम् ॥ ९७ ॥

व्यसनैरभिभूतस्य धनहीनस्य पापिनः । गङ्गैव केवलं तस्य गतिरुक्ता नचान्यथा ॥
श्रुताऽभिलषिता दृष्टा स्पृष्टापीताऽवगाहिता । पुंसां वंशद्वयं गङ्गातारयेन्नात्रसंशयः
कीर्तनाद्दर्शनात्स्पर्शाद्गङ्गापानावगाहनात् । दशोत्तरगुणाज्ञेया पुण्यापुण्यर्धिनाशयोः

नसुतैर्न च वा वित्तैर्नान्येनाऽपि सुकर्मणा ।
तत्फलं प्राप्यते मर्त्यो गङ्गामाप्य यदाप्यते ॥ १०१ ॥
जात्यन्धाः पङ्गवस्ते वै जीवन्तोप्यथ ते मृताः ।
समर्था अपि ये गङ्गां न स्नायुर्मोक्षगर्भिणाम् ॥ १०२ ॥
श्रुतिं निशामय हरे! गङ्गामाहात्म्यभाषिणीम् ।
विनिश्चितार्थां यां श्रुत्वा श्रयेद्गङ्गां नरोत्तमः ॥ १०३ ॥
इरावतीं मधुमतीं पयस्विनीममृतरूपामूर्जस्वतीम् ।
त्रिदिवप्रसूतां गङ्गां श्रितासस्त्रिदिवं व्रजन्ति ॥ १०४ ॥
ऋषिजुष्टां विष्णुपदीं पुराणां सुपुण्यधारां मनसा हि लोके ।
सर्वात्मना जाह्नवीं ये प्रपन्नास्ते ब्रह्मणःसदनं सम्प्रयान्ति ॥ १०५ ॥
लोकानिमान्नयति या जननीव पुत्रान्स्वर्गं सदा सर्वगुणोपपन्ना ।

© Purnanandalahari.org

स्थानमिष्टं ब्राह्मनभीप्समानैर्गङ्गा सदैवाऽऽत्मवशैरुपास्या ॥ १०६ ॥

उस्रैर्जुष्टा मिषतीं विश्वरूपामिरावतीं जनयित्रीं गुहस्यशिष्टैः।

सेव्याममृतां ब्रह्मकान्तां गङ्गां श्रयेदात्मविशुद्धिकामः ॥ १०७ ॥

गङ्गायान्तुनरः स्नात्वा ब्रह्मचारीसमाहितः। विधूतपापोभवतिवाजपेयञ्च विन्दति

अशुभैः कर्मभिर्ग्रस्तान्मज्जमानान्महार्णवे। पततो निरये गङ्गा संश्रितानुद्धरेत्सदा ॥

ब्रह्मलोकस्तु लोकानां सर्वेषामुत्तमो यथा। सरितांसरसांवापिवरिष्ठाजाह्नवी तथा

अन्यत्र सम्यक्सङ्कल्प्य तपः कृत्वा समात्रयम्।

यत्फलं तद्भवेद्भक्त्या गङ्गायां घटिकाऽर्धतः ॥ १११ ॥

स्वर्गस्थस्यनसाप्रीतिर्भुञ्जतःसुखमक्षयम्। यास्याद्गङ्गातटेषु सांरात्रौचन्द्रोदयेसति

जरारोगाभिपन्नन्तु कुणपञ्जाह्नवीजले । धैर्येण तृणवत्त्यक्त्वा प्रविशेदमरावताम्

वार्योघैः सततं यस्याः प्लाव्यते शशिमण्डलम्।

भूयोऽधिकतरां शोभां बिभर्ति तदहःक्षये ॥ ११४ ॥

आप्लुतस्यजलेयस्याःसद्योनश्यतिपातकम्। महतःश्रेयसःप्राप्तिस्तत्क्षणादेवजायते

पितृभ्यःश्रद्धयायत्रदत्तास्त्वापःस्ववंशजैः। प्रयच्छन्तिपरां तृप्तिं शरदां त्रयमच्युत!

तारयेत्क्षितियान्मर्त्यानधस्थांश्च सरीसृपान्।

स्वर्गे स्वर्गे सदो विष्णो! गङ्गा त्रिपथगा ततः ॥ ११७ ॥

तीर्थानामुत्तमं तीर्थं सरितामुत्तमासरित्। स्वर्गदा सर्वजन्तूनां महापातकिनामपि

अध्युष्टाः कोट्यो विष्णो सन्ति तीर्थानि सर्वतः।

दिवि भुव्यन्तरिक्षे च जाह्नव्यां तानि कृत्स्नशः ॥ ११६ ॥

ज्ञात्वाऽज्ञात्वा च गङ्गायांयःपञ्चत्वमवाप्नुयात्।

अनात्मघाती स्वर्गी स्यान्नरकान्स न पश्यति ॥ १२० ॥

गङ्गैवसर्वतीर्थानि गङ्गैव च तपोवनम्। गङ्गैवसिद्धिक्षेत्रं हि नात्र कार्या विचारणा

यत्रकामफलावृक्षा महीयत्रहिरण्मयी। जाह्नवीस्नायिनस्तत्र निवसन्ति घटोद्भव!

धेनुं भागीरथीतीरे सुशीलाञ्चपयस्विनीम्। वासोरत्नैरलंकृत्वाब्राह्मणायददातियः

यावन्ति तस्या लोमानिमुनेतत्सन्ततेरपि। तावद्वर्षसहस्राणिसस्वर्गसुखभुग्भवेत्

इति श्रीस्कान्देमहापुराण एकाशीतिसाहस्र्यांसंहितायां चतुर्थे काशीखण्डे

पूर्वार्धे गङ्गामहिमवर्णनंनामाऽष्टाविंशतितमोऽध्यायः ॥ २८ ॥

—:※:—

एकोनत्रिंशोऽध्यायः

गङ्गासहस्रनामवर्णनम्

अगस्त्य उवाच

विना स्नानेन गङ्गायां नृणां जन्म निरर्थकम्।

उपायान्तरमस्त्यन्यद्येन स्नानफलं लभेत् ॥ १ ॥

अशक्तानाञ्च पङ्गूनामालस्योपहतात्मनाम्।

दूरदेशान्तरस्थानां गङ्गास्नानं कथं भवेत् ॥ २ ॥

दानं वाऽथव्रतंवाथमन्त्रःस्तोत्रंजपोऽथवा। तीर्थान्तराभिषेकोवादेवतोपासनन्तुवा

यद्यस्तिकिञ्चित्षड्वक्त्र! गङ्गास्नानफलप्रदम्। विधानान्तरमात्रेण तद्वदप्रणतायमे

त्वत्तो न वेद स्कन्दान्यो गङ्गागर्भसमुद्भव !। परं स्वर्गतरङ्गिण्या महिमानंमहामते

स्कन्द उवाच

सन्ति पुण्यजलानीह सरांसि सरितो मुने !।

स्थाने स्थाने च तीर्थानि जितात्माध्युषितानि च ॥ ६ ॥

दृष्टप्रत्ययकारीणिमहामहिमभाञ्ज्यपि। परंस्वर्गतरङ्गिण्याःकोट्यंशोपि न तत्र वै

अनेनैवानुमानेन बुद्ध्यस्व कलशोद्भव !। दध्रे गङ्गोत्तमाङ्गेन देवदेवेन शम्भुना ॥ ८॥

स्नानकालेऽन्यतीर्थेषु जप्यतेजाह्नवीजनैः। विनाविष्णुपदीं कान्यत्समर्थमघमोचने

गङ्गास्नाफलंब्रह्मन्गङ्गायामेव लभ्यते। यथा द्राक्षाफलस्वादो द्राक्षायामेवनान्यतः

अस्त्युपायइहत्वेकः स्याद्येनाविकलं फलम्। स्नानस्यदेवसरितोमहागुह्यतमो मुने!

© Puranandalahari.org

शिवभक्ताय शान्तायविष्णुभक्तिपराय च । श्रद्धालवेत्वास्तिकायगर्भवासमुमुक्षवे
कथनीयं न चान्यस्य कस्यचित्केनचित्कचित् ।
इदं रहस्यं परमं महापातकनाशनम् ॥ १३ ॥
महाश्रेयस्करं पुण्यं मनोरथकरं परम् । द्युनदीप्रीतिजनकं शिवसन्तोषसन्तति ॥
नाम्नां सहस्रं गङ्गायाःस्तवराजेषुशोभनम् । जप्यानांपरमंजप्यंवेदोपनिषदासमम्
जपनीयं प्रयत्नेन मौनिना वाचकं विना । शुचिस्थानेषु शुचिना सुस्पष्टाक्षरमेव च

स्कन्द उवाच

ॐनमो गङ्गादेव्यै

ॐकाररूपिण्यजराऽतुलाऽनन्ताऽमृतस्रवा ।
अत्युदाराऽभयाऽशोकाऽलकनन्दाऽमृता १०ऽमला ॥ १७ ॥
अनाथवत्सलाऽमोघाऽपांयोनिरमृतप्रदा ।
अव्यक्तलक्षणाऽक्षोभ्याऽनवच्छिन्नाऽपराऽजिता २० ॥ १८ ॥
अनाथनाथाऽभीष्टार्थसिद्धिदाऽनङ्गवर्धिनी ।
अणिमादिगुणाधाराऽग्रगण्याऽलीकहारिणी ॥ १९ ॥
अचिन्त्यशक्तिरनघाऽद्भुतरूपा ३०ऽघहारिणी ।
अद्रिराजसुताऽष्टाङ्गयोगसिद्धिप्रदाऽच्युता ॥ २० ॥
अक्षुण्णशक्तिरसुदाऽनन्ततीर्थाऽमृतोदका ।
अनन्तमहिमाऽपारा ४० ऽनन्तसौख्यप्रदाऽन्नदा ॥ २१ ॥
अशेषदेवतामूर्त्तिरघोराऽमृतरूपिणी । अविद्याजालशमनी ह्यप्रतर्क्यगतिप्रदा ॥ २२
अशेषविघ्नसंहर्त्री त्वशेषगुणगुम्फिता । अज्ञानतिमिरज्योति ५०रनुग्रहपरायणा ॥
अभिरामाऽनवद्याङ्ग्यनन्तसाराऽकलङ्किनी ।
आरोग्यदाऽऽनन्दवल्ली त्वापन्नार्तिविनाशिनी ॥ २४ ॥
आश्चर्यमूर्त्तिरायुष्या६० ह्याढ्याऽऽद्याऽऽप्राऽऽर्यसेविता ।
आप्यायिन्याप्तविद्याऽऽख्या त्वानन्दाऽऽश्वासदायिनी ॥ २५ ॥

आलस्यघ्न्या७० पदांहन्त्री ह्यानन्दामृतवर्षिणी ।
इरावतीष्टदात्रीष्टा त्विष्टापूर्त्तफलप्रदा ॥ २६ ॥
इतिहासश्रुतीड्यार्थात्विहामुत्रशुभप्रदा । इज्याशीलसमिज्येष्ठात्विन्द्रादिपरिवन्दिता
इलालङ्कारमालेद्धा त्विन्दिरारम्यमन्दिरा । इदिन्दिरादिसंसेव्यात्वीश्वरीश्वरवल्लभा
ईतिभीतिहरेड्याचत्वीडनीयचरित्रभृत् ९० । उत्कृष्टशक्तिरुत्कृष्टोडुपमण्डलचारिणी
उदिताम्बरमार्गोस्त्रोरगलोकविहारिणी । उक्षोर्वरोत्पलोत्कुम्भा१००उपेन्द्रचरणद्रवा
उदन्वत्पूर्तिहेतुश्चोदारोत्साहप्रवर्धिनी । उद्वेगघ्न्युष्णशमनी उष्णरश्मिसुतप्रिया
उत्पत्तिस्थितिसंहारकारिण्युपरिचारिणी ।
ऊर्जंवह११०न्त्यूर्जधरोर्जावती चोर्मिमालिनी ॥ ३२ ॥
ऊर्ध्वरेतःप्रियोर्ध्वाध्वाह्यूर्मिलोर्ध्वगतिप्रदा ।
ऋषिवृन्दस्तुतर्द्धिश्च ऋणत्रयविनाशिनी १२० ॥ ३३ ॥
ऋतम्भरर्द्धिदात्री च ऋक्स्वरूपा ऋजुप्रिया । ऋक्षमार्गवहर्क्षार्चिऋर्जुमार्गप्रदर्शिनी
एधिताऽखिलधर्मार्था त्वेकैकामृतदायिनी १३० ।
एधनीयस्वभावैज्या त्वेजिताशेषपातका ॥ ३५ ॥
ऐश्वर्यदैश्वर्यरूपा ह्यैतिह्यं ह्यैन्दवीद्युतिः ।
ओजस्विन्योषधीक्षेत्रमोजोदौ १४० दनदायिनी ॥ ३६ ॥
ओष्ठामृतौन्नत्यदात्री त्वौषधम्भवरोगिणाम् ।
औदार्यचञ्चुरौपेन्द्री त्वौग्री ह्यौमेयरूपिणी ॥ ३७ ॥
अम्बराध्ववहाऽम्बष्ठा १५० म्बरमालाऽम्बुजेक्षणा ।
अम्बिकाऽम्बुमहायोनिरन्धोदाऽन्धकहारिणी ॥ ३८ ॥
अंशुमालाह्यंशुमतीत्वङ्गीकृतषडानना । अन्धतामिस्रहन्त्य १६० न्धुरञ्जनाह्यञ्जनावती
कल्याणकारिणी काम्या कमलोत्पलगन्धिनी ।
कुमुद्वती कमलिनी कान्तिः कल्पितदायिनी १७० ॥ ४० ॥
काञ्चनाक्षी कामधेनुःकीर्त्तिकृत्क्लेशनाशिनी । क्रतुश्रेष्ठाक्रतुफला कर्मबन्धविभेदिनी
१३

© Purnanandalahari.org

कमलाक्षीक्रमहराकृशानुतपनद्युतिः १८० । करुणार्द्राचकल्याणीकलिकल्मषनाशि
कामरूपा क्रियाशक्तिःकमलोत्पलमालिनी ।
कूटस्था करुणा कान्ता कूर्मयाना १९० कलावती ॥ ४३ ॥
कमलाकल्पलतिका कालीकलुषवैरिणी । कमनीयजला कम्रा कपर्दिसुकपर्दगा
कालकूटप्रशमनीकदम्बकुसुमप्रिया२०० ।कालिन्दीकेलिललिताकलकल्लोलमालिका
क्रान्तलोकत्रया कण्डूःकण्डूतनयवत्सला ।
खड्गिनी खड्गधाराभा खगा खण्डेन्दुधारिणी २१० ॥ ४५ ॥
खेखेलगामिनी खस्था खण्डेन्दुतिलकप्रिया ।
खेचरी खेचरीवन्द्या ख्यातिः ख्यातिप्रदायिनी ॥ ४७ ॥
खण्डितप्रणताघौघा खलबुद्धिविनाशिनी ।
खातैनः कन्दसन्दोहा २२० खड्गखट्वाङ्गखेटिनी ॥ ४८ ॥
खरसन्तापशमनी खनिः पीयूषपाथसाम् । गङ्गा गन्धवती गौरी गन्धर्वनगरप्रिया
गम्भीराङ्गी गुणमयी गतातङ्का २३० गतिप्रिया ।
गणनाथाम्बिका गीता गद्यपद्यपरिष्टुता ॥ ५० ॥
गान्धारीगर्भशमनीगतिभ्रष्टगतिप्रदा । गोमतीगुह्यविद्यागौर२४० गोप्त्रीगगनगामिनी
गोत्रप्रवर्धिनी गुण्या गुणातीता गुणाग्रणीः ।
गुहाम्बिका गिरिसुता गोविन्दाङ्घ्रिसमुद्भवा ॥ ५२ ॥
गुणनीयचरित्रा २५० चगायत्रीगिरिशप्रिया । गूढरूपा गुणवती गुर्वी गौरववर्धिनी
ग्रहपीडाहरा गुन्द्रा गरघ्नी गानवत्सला २६० । घर्महन्त्री घृतवती घृततुष्टिप्रदायिनी
घण्टारवप्रियाघोराऽघौघविध्वंसकारिणी । घ्राणतुष्टिकरी घोषा घनानन्दाघनप्रिया
घातुका २७० घूर्णितजला घृष्टपातकसन्ततिः । घटकोटिप्रपीतापा घटिताशेषमङ्गला
घृणावतीघृणिनिधिर्घस्मरा घूकनादिनी । घुसृणापिञ्जरतनुर्घर्घरा २८० घर्घरस्वना
चन्द्रिका चन्द्रकान्ताम्बुश्चञ्चदापा चलद्युतिः ।
चिन्मयी चितिरूपा च चन्द्रायुतशतानना ॥ ५८ ॥

चाम्पेयलोचना चारु २९० श्चार्वङ्गी चारुगामिनी ।
चार्या चारित्रनिलया चित्रकृच्चित्ररूपिणी ॥ ५६ ॥
चम्पूश्चन्दनशुच्यम्बुश्चर्चनीया चिरस्थिरा ३०० ।
चारुचम्पकमालाढ्या चमिताशेषदुष्कृता ॥ ६० ॥
चिदाकाशवहाचिन्त्याचञ्चच्चामरवीजिता । चोरिताशेषवृजिना चरिताशेषमण्डला
छेदिताखिलपापौघाछद्मघ्नी३१०छलहारिणी । छन्नत्रिविष्टपतलाछोटिताशेषबन्धना
छुरितामृतधारौघा छिन्नैनाश्छन्दगामिनी । छत्रीकृतमरालौघा छटीकृतनिजामृता
जाह्नवी ज्या ३२० जगन्माता जप्या जङ्घालवीचिका ।
जया जनार्दनप्रीता जुषणीया जगद्धिता ॥ ६४ ॥
जीवनं जीवनप्राणा जग ३३० ज्ज्येष्ठा जगन्मयी ।
जीवजीवातुलतिका जन्मिजन्मनिबर्हिणी ॥ ६५ ॥
जाड्यविध्वंसनकरी जगद्योनिर्जलाविला । जगदानन्दजननी जलजा जलजेक्षणा
जनलोचनपीयूषा जटातटविहारिणी । जयन्ती जञ्जपूकघ्नी जनितज्ञानविग्रहा ॥
झल्लरीवाद्यकुशलाझलज्झालजलावृता । झिण्टीशवन्द्याझाङ्कारकारिणी झर्झरावती
टीकिताशेषपाताला टङ्किकैनोद्रिपाटने । टङ्कारनृत्यत्कल्लोला टीकनीयमहातटा ॥
डम्बरप्रवहा डीनराजहंसकुलाकुला । डमड्डमरुहस्ता च डामरोक्तमहाण्डका ॥७०॥
ढौकिताशेषनिर्वाणा ढक्कानादचलज्जला३६० ।
ढुण्ढिविघ्नेशजननी ढणड्ढुणितपातका ॥ ७१ ॥
तर्पणीतीर्थतीर्था चत्रिपथात्रिदशेश्वरी । त्रिलोकगोप्त्रीतोयेशीत्रैलोक्यपरिवन्दिता
तापत्रितयसंहर्त्री ३७० तेजोबलविवर्धिनी । त्रिलक्ष्यातारणीताराताराप‍तिकरार्चिता
त्रैलोक्यपावनी पुण्या तुष्टिदा तुष्टिरूपिणी ।
तृष्णाछेत्री तीर्थमाता ३८० त्रिविक्रमपदोद्भवा ॥ ७४ ॥
तपोमयी तपोरूपा तपस्तोमफलप्रदा । त्रैलोक्यपावनी तृप्तिस्तृप्तिकृत्तत्त्वरूपिणी ॥
त्रैलोक्यसुन्दरी तुर्या ३९० तुर्यातीतपदप्रदा ।

© Purnanandalahari.org

त्रैलोक्यलक्ष्मीस्त्रिपदी तथ्या तिमिरचन्द्रिमा ॥ ७६ ॥
तेजोगर्भा तपःसारा त्रिपुरारिशिरोगृहा ।
त्रयीस्वरूपिणी तन्वी ४०० तपनाङ्गजभीतिनुत् ॥ ७७ ॥
तरिस्तरणिजामित्रन्तर्पिताशेषपूर्वजा । तुलाविरहिता तीव्रपापतूलतनूनपात् ॥
दारिद्र्यदमनी दक्षा दुष्प्रेक्षा दिव्यमण्डना ४१० ।
दीक्षावती दुरावाप्या द्राक्षामधुरवारिभृत् ॥ ७९ ॥
दर्शितानेककुतुका दुष्टदुर्जयदुःखहृत् । दैत्यहृद्दुरितघ्नी च दानवारिपदाब्जजा ॥
दन्दशूकविषघ्नी चदारिताघौघसंततिः ४२० । द्रुतादेवद्रुमच्छन्नादुर्वाराघविघातिनी
दमग्राह्या देवमातादेवलोकप्रदर्शिनी । देवदेवप्रियादेवी दिक्पालपददायिनी ॥ ८२ ॥
दीर्घायुःकारिणी ४३० दीर्घा दोग्ध्री दूषणवर्जिता ।
दुग्धाम्बुवाहिनी दोह्या दिव्या दिव्यगतिप्रदा ॥ ८३ ॥
द्युनदीदीनशरणंदेहिदेहनिवारिणी ४४० । द्राघीयसीदाघहन्त्रीदितपातकसन्ततिः ॥
दूरदेशान्तरचरी दुर्गमा देववल्लभा । दुर्वृत्तघ्नी दुर्विगाह्या दयाधारा दयावती ४५०
दुरासदादानशीला द्राविणीद्रुहिणस्तुता । दैत्यदानवसंशुद्धिकर्त्री दुर्बुद्धिहारिणी
दानसारादयासाराद्यावाभूमिविगाहिनी । दृष्टादृष्टफलप्राप्ति ४६० दैवता वृन्दवन्दिता
दीर्घव्रता दीर्घदृष्टिर्दीप्ततोया दुरालभा । दण्डयित्री दण्डनीतिदुष्टदण्डधरार्चिता
दुरोदरघ्नीदावार्चि ४७० र्द्रवद्द्रव्यैकशेवधिः । दीनसंतापशमनी दात्रीदवथुवैरिणी
दरीविदारणपरादान्तादान्तजनप्रिया । दारिताद्रितटादुर्गा४८०दुर्गारण्यप्रचारिणी
धर्मद्रवा धर्मधुराधेनुर्धीराधृतिर्ध्रुवा । धेनुदानफलस्पर्शा धर्मकामार्थमोक्षदा ॥ ९१ ॥
धर्मोर्मिवाहिनी ४९० धुर्या धात्रीधात्रीविभूषणम् ।
धर्मिणी धर्मशीला च धन्विकोटिकृतावना ॥ ९२ ॥
ध्यातृपापहराध्येयाधावनीधूतकल्मषा ५०० । धर्मधारा धर्मसारा धनदाधनवर्धिनी ॥
धर्माधर्मगुणच्छेत्री धत्तूरकुसुमप्रिया । धर्मेशी धर्मशास्त्रज्ञा धनधान्यसमृद्धिकृत् ॥
धर्मलभ्या ५१० धर्मजलाधर्मप्रसवधर्मिणी । ध्यानगम्यस्वरूपाचधरणी धातृपूजिता

धूर्धूर्जटिजटासंस्था धन्या धीर्धारणावती ५३० ।
नन्दा निर्वाणजननी नन्दिनी नुन्नपातका ॥ ९६ ॥
निषिद्धविघ्ननिचयानिजानन्दप्रकाशिनी । नभोङ्गणचरीनूतिर्नम्यानारायणी५३०नुता
निर्मलानिर्मलाख्यानानाशिनीतापसंपदाम् । नियतानित्यसुखदानानाश्चर्यमहानिधिः
नदीनदसरोमातानायिका५४०नाकदीर्घिका । नष्टोद्धरणधीराच नन्दनानन्ददायिनी ॥
निर्णिक्ताशेषभुवना निःसङ्गा निरुपद्रवा ।
निरालम्बा निष्प्रपञ्चा निर्णाशितमहामला ५५० ॥ १०० ॥
निर्मलज्ञानजननी निःशेषप्राणितापहृत् । नित्योत्सवानित्यतृप्ता नमस्कार्यानिरञ्जना
निष्ठावतीनिरातङ्कानिर्लेपानिश्चलात्मिका५६० । निरवद्यानिरीहाचनीललोहितमूर्धगा
नन्दिभृङ्गिगणस्तुत्यानागानन्दानगात्मजा । निष्प्रत्यूहानाकनदी निरयार्णवदीर्घनौः
पुण्यप्रदापुण्यगर्भा पुण्यापुण्यतरङ्गिणी । पृथुःपृथुफलापूर्णाप्रणतार्त्तिप्रभञ्जिनी
प्राणदा प्राणिजननी ५८० प्राणेशी प्राणरूपिणी ।
पद्मालया पराशक्तिः पुरजित्परमप्रिया ॥ १०५ ॥
परापरफलप्राप्तिः पावनी च पयस्विनी । परानन्दा ५९० प्रकृष्टार्थाप्रतिष्ठापालनीपरा
पुराणपठिता प्रीता प्रणवाक्षररूपिणी । पार्वती प्रेमसम्पन्ना पशुपाशविमोचनी६००
परमात्मस्वरूपा च परब्रह्मप्रकाशिनी । परमानन्दनिष्पन्दा प्रायश्चित्तस्वरूपिणी ॥
पानीयरूपनिर्वाणा परित्राणपरायणा । पापेन्धनदवज्वाला पापारिः पापनामनुत् ॥
परमैश्वर्यजननी ६१० प्रज्ञा प्राज्ञा परापरा । प्रत्यक्षलक्ष्मीः पद्माक्षीपरव्योमामृतस्रवा
प्रसन्नरूपा प्रणिधिः पूता प्रत्यक्षदेवता ६२० ।
पिनाकिपरमप्रीता परमेष्ठिकमण्डलुः ॥ १११ ॥
पद्मनाभपदार्घ्येण प्रसूता पद्ममालिनी । परर्धिदा पुष्टिकरी पथ्या पूर्तिः प्रभावती
पुनाना ६३० पीतगर्भघ्नी पापपर्वतनाशिनी ।
फलिनी फलहस्ता च फुल्लाम्बुजविलोचना ॥ ११३ ॥
फालितैनोमहाक्षेत्रा फणिलोकविभूषणम् । फेनच्छलप्रणुन्नैनाः फुल्लकैरवगन्धिनी

फेनिलाच्छाम्बुधाराभा ६४० फुडुच्चाटितपातका ।
फाणितस्वादुसलिला फाण्टपथ्यजलाविला ॥ ११५ ॥
विश्वमाता च विश्वेशी विश्वा विश्वेश्वरप्रिया ।
ब्रह्मण्या ब्रह्मकृद् ब्राह्मी ६५० ब्रह्मिष्ठा विमलोदका ॥ ११६ ॥
विभावरी चविरजाविक्रान्तानेकविष्टपा । विश्वमित्रंविष्णुपदीवैष्णवीवैष्णवप्रिया
विरूपाक्षप्रियकरी ६६० विभूतिर्विश्वतोमुखी । विपाशावैबुधीवेद्यावेदाक्षररसस्रवा
विद्या वेगवती वन्द्या बृंहणी ६७० ब्रह्मवादिनी ।
वरदा विप्रकृष्टा च वरिष्ठा च विशोधनी ॥ ११६ ॥
विद्याधरी विशोका च वयोवृन्दनिषेविता ।
बहूदका बलवती ६८० व्योमस्था विबुधप्रिया ॥ १२० ॥
वाणी वेदवती वित्ताब्रह्मविद्यातरङ्गिणी । ब्रह्माण्डकोटिव्याप्ताम्बुर्ब्रह्महत्यापहारिणी
ब्रह्मेशविष्णुरूपा च बुद्धि ६६० विभववर्धिनी ।
विलासिसुखदा वैश्या व्यापिनी च वृषारणिः ॥ १२२ ॥
वृषाङ्कमौलिनिलया विपन्नार्तिप्रभञ्जिनी ।
विनीता विनता ब्रध्नतनया ७०० विनयान्विता ॥ १२३ ॥
विपञ्ची वाद्यकुशला वेणुश्रुतिविचक्षणा । वर्चस्करी बलकरी बलोन्मूलितकल्मषा
विपाप्मा विगतातङ्का विकल्पपरिवर्जिता ७१० ।
वृष्टिकर्त्री वृष्टिजला विधिर्विच्छिन्नबन्धना ॥ १२५ ॥
व्रतरूपा वित्तरूपा बहुविघ्नविनाशकृत् ।
वसुधारा वसुमती विचित्राङ्गी ७२० विभावसुः ॥ १२६ ॥
विजया विश्वबीजश्चवामदेवी वरप्रदा । वृषाश्रिताविषघ्नी च विज्ञानोर्म्यंशुमालिनी
भव्या भोगवती ७३० भद्रा भवानी भूतभाविनी ।
भूतधात्री भयहरा भक्तदारिद्र्यघातिनी ॥ १२८ ॥
भुक्तिमुक्तिप्रदा भेशी भक्तस्वर्गापवर्गदा !

भागीरथी ७४० भानुमती भाग्यं भोगवतीभृतिः ॥ १२६ ॥
भवप्रिया भवद्वेष्ट्री भूतिदा भूतिभूषणा ।
भाललोचनभावज्ञा भूतभव्यभवत्प्रभुः ७५० ॥ १३० ॥
भ्रान्तिज्ञानप्रशमनी भिन्नब्रह्माण्डमण्डपा । भूरिदा भक्तिसुलभाभाग्यवद्दृष्टिगोचरी
भञ्जितोपप्लवकुला भक्ष्यभोज्यसुखप्रदा ।
भिक्षणीया भिक्षुमाता भावा ७६० भावस्वरूपिणी ॥ १३२ ॥
मन्दाकिनी महानन्दा मातामुक्तितरङ्गिणी । महोदया मधुमती महापुण्या मुदाकरी
मुनिस्तुता ७७० मोहहन्त्री महातीर्था मधुस्रवा ।
माधवी मानिनी मान्या मनोरथपथातिगा ॥ १३४ ॥
मोक्षदा मतिदा मुख्या ७८० महाभाग्यजनाश्रिता ।
महावेगवती मेध्या महामहिमभूषणा ॥ १३५ ॥
महाप्रभावामहतीमीनचञ्चललोचना । महाकारुण्यसम्पूर्णामहर्द्धि ७६० श्चमहोत्पला
मूर्तिमन्मुक्तिरमणी मणिमाणिक्यभूषणा । मुक्ताकलापनेपथ्या मनोनयननन्दिनी
महापातकराशिघ्नीमहादेवार्धहारिणी । महोर्मिमालिनीमुक्ता ८००महादेवामनोन्मनी
महापुण्योदयप्राप्यामायातिमिरचन्द्रिका । महाविद्या महामाया महामेधामहौषधम्
मालाधरी महोपाया ८१० महोरगविभूषणा । महामोहप्रशमनी महामङ्गलमङ्गलम्
मार्तण्डमण्डलचरी महालक्ष्मीर्मदोज्झिता ।
यशस्विनी यशोदा च योग्या युक्तात्मसेविता ८२० ॥ १४१ ॥
योगसिद्धिप्रदा याज्या यज्ञेशपरिपूरिता । यज्ञेशी यज्ञफलदा यजनीया यशस्करी
यमिसेव्या योगयोनिर्योगिनी ८३० युक्तबुद्धिदा ।
योगज्ञानप्रदा युक्ता यमाद्यष्टाङ्गयोगयुक् ॥ १४३ ॥
यन्त्रिताघौघसञ्चारा यमलोकनिवारिणी । यातायातप्रशमनी यातनानामकृन्तनी
यामिनीशहिमाच्छोदा युगधर्मविवर्जिता ८४० रेवतीरतिकृद्रम्यारत्नगर्भारमारतिः
रत्नाकरप्रेमपात्रं रसज्ञारसरूपिणी । रत्नप्रासादगर्भा च ८५० रमणीयतरङ्गिणी॥

© Purnanandalahari.org ©

रत्नार्चीरुद्ररमणी रागद्वेषविनाशिनी । रमा रामा रम्यरूपा रोगिजीवातुरूपिणी ॥
रुचिकृद्रोचनी ८६० रम्या रुचिरा रोगहारिणी ।
राजहंसा रत्नवती राजत्कल्लोलराजिका ॥ १४८ ॥
रामणीयकरेखा च रुजारी रोगरोषिणी ।
राका ८७० रङ्कार्तिशमनी रम्या रोलम्बराविणी ॥ १४६ ॥
रागिणीरञ्जितशिवारूपलावण्यशेवधिः । लोकप्रसूर्लोकवन्द्यालोलत्कल्लोलमालिनी
लीलावती ८८० लोकभूमिर्लोकलोचनचन्द्रिका ।
लेखस्रवन्ती लटभा लघुवेगालघुत्वहृत् ॥ १५१ ॥
लास्यत्तरङ्गहस्ता च ललिता लयभङ्गिगा ।
लोकबन्धु ८६० र्लोकधात्री लोकोत्तरगुणोर्जिता ॥ १५२ ॥
लोकत्रयहिता लोका लक्ष्मीर्लक्षणलक्षिता ।
लीलालक्षितनिर्वाणा लावण्याऽमृतवर्षिणी ॥ १५३ ॥
वैश्वानरी ६०० वासवेड्या वन्ध्यत्वपरिहारिणी ।
वासुदेवाङ्घ्रिरेणुघ्नी वज्रिवज्रनिवारिणी ॥ १५४ ॥
शुभावती शुभफला शान्तिः शान्तनुवल्लभा ।
शूलिनी शैशववयाः ६१० शीतलाऽमृतवाहिनी ॥ १५५ ॥
शोभावतीशीलवतीशोषिताशेषकिल्बिषा । शरण्याशिवदाशिष्टा शरजन्मप्रसूःशिवा
शक्तिः६२०शशाङ्कविमलाशमनस्वसृसम्मता । शमाशमनमार्गघ्नीशितिकण्ठमहाप्रिया
शुचिः शुचिकरी शेषा शेषशायिपदोद्भवा ।
श्रीनिवासश्रुतिः ६३० श्रद्धा श्रीमती श्रीः शुभव्रता ॥ १५८ ॥
शुद्धविद्या शुभावर्ता श्रुतानन्दा श्रुतिस्तुतिः ।
शिवेतरघ्नी शबरी ६४० शाम्बरीरूपधारिणी ॥ १५६ ॥
श्मशानशोधनी शान्ता शश्वच्छतधृतिष्टुता ।
शालिनी शालिशोभाढ्या शिखिवाहनगर्भभृत् ॥ १६० ॥

शंसनीयचरित्राचशातिताशेषपातका ६५० । षड्गुणैश्वर्यसम्पन्ना षडङ्गश्रुतिरूपिणी
षण्ढताहारिसलिला स्त्यायन्नदनदीशता । सरिद्वरा च सुरसा सुप्रभा सुरदीर्घिका ॥
स्वःसिन्धुःसर्वदुःखघ्नी ६६० सर्वव्याधिमहौषधम् ।
सेव्या सिद्धिः सती सूक्तिः स्कन्दसूश्च सरस्वती ॥ १६३ ॥
सम्पत्तरङ्गिणी स्तुत्या स्थाणुमौलिकृतालया ६७०
स्थैर्यदा सुभगा सौख्या स्त्रीषु सौभाग्यदायिनी ॥ १६४ ॥
स्वर्गनिःश्रेणिका सूक्ष्मा स्वधा स्वाहा सुधाजला ।
समुद्ररूपिणी ६८० स्वर्या सर्वपातकवैरिणी ॥ १६५ ॥
स्मृताघहारिणी सीता संसाराब्धितरण्डिका ।
सौभाग्यसुन्दरी सन्ध्या सर्वसारसमन्विता ॥ १६६ ॥
हरप्रियाहृषीकेशी ६६० हंसरूपा हिरण्यमयी । हृताघसङ्घाहितकृद्धेला हेलाघगर्वहृत्
क्षेमदा क्षालिताघौघा क्षुद्रविद्राविणी क्षमा १००० ।
इति नामसहस्रं हि गङ्गायाःकलशोद्भव !। कीर्तयित्वानरःसम्यग्गङ्गास्नानफलंलभेत्
सर्वपापप्रशमनं सर्वविघ्नविनाशनम् । सर्वस्तोत्रजपाच्छ्रेष्ठं सर्वपावनपावनम् ॥
श्रद्धयाऽभीष्टफलदश्चतुर्वर्गसमृद्धिकृत् । सकृज्जपादवाप्नोति ह्येकक्रतुफलं मुने !॥
सर्वतीर्थेषुयः स्नातः सर्वयज्ञेषु दीक्षितः । तस्य यत्फलमुद्दिष्टं त्रिकालपठनाच्चतत्
सर्वव्रतेषु यत्पुण्यं सम्यक्चीर्णेषुवाडव । तत्फलंसमवाप्नोति त्रिसन्ध्यन्नियतःपठन्
स्नानकाले पठेद्यस्तु यत्र कुत्र जलाशये । तत्र सन्निहिता नूनं गङ्गात्रिपथगा मुने!
श्रेयोर्थी लभते श्रेयो धनार्थी लभते धनम् ।
कामी कामानवाप्नोति मोक्षार्थी मोक्षमाप्नुयात् ॥ १७४ ॥
वर्षं त्रिकालपठनाच्छ्रद्धया शुचिमानसः । ऋतुकालाभिगमनादपुत्रःपुत्रवान्भवेत् ॥
नाकालमरणंतस्यनाग्निचोराहिसाध्वसम् । नाम्नांसहस्रं गङ्गायायोजपेच्छ्रद्धयामुने
गङ्गानामसहस्रन्तुजप्त्वाग्रामान्तरंव्रजेत् । कार्यसिद्धिमवाप्नोतिनिर्विघ्नोगेहमाविशेत्
तिथिवारर्क्षयोगानां नदोषः प्रभवेत्तदा । यदा जप्त्वा व्रजेदेतत्स्तोत्रं ग्रामान्तरन्नरः

© Purnanandalahari.org

आयुरारोग्यजननं सर्वोपद्रवनाशनम्। सर्वसिद्धिकरं पुंसांगङ्गानामसहस्रकम् ॥
जन्मान्तरसहस्रेषु यत्पापं सम्यगर्जितम्। गङ्गानामसहस्रस्य जपनात्तत्क्षयं व्रजेत्
ब्रह्मघ्नो मद्यपःस्वर्णस्तेयीच गुरुतल्पगः। तत्संयोगीभ्रूणहन्ता मातृहा पितृहा मुने!
विश्वासघाती गरदः कृतघ्नोमित्रघातकः। अग्निदो गोवधकरो गुरुद्रव्यापहारकः
महापातकयुक्तोपि संयुक्तोऽप्युपपातकैः। मुच्यतेश्रद्धयाजप्त्वा गङ्गानामसहस्रकम्

आधिव्याधिपरिक्षिप्तो घोरतापपरिप्लुतः।
मुच्यते सर्वदुःखेभ्यः स्तवस्यास्यानुकीर्त्तनात् ॥ १८४ ॥

सम्वत्सरेणयुक्तात्मा पठन्भक्तिपरायणः। अभीप्सितांलभेत्सिद्धिंसर्वैःपापैःप्रमुच्यते
संशयाविष्टचित्तस्यधर्मविद्वेषिणोपिच। दाम्भिकस्यापिहिंस्रस्यचेतोधर्मपरम्भवेत्
वर्णाश्रमपथीनस्तु कामक्रोधविवर्जितः। यत्फलं लभतेज्ञानीतदाप्नोत्यस्यकीर्त्तनात्
गायत्र्ययुतजप्येन यत्फलं समुपार्जितम्। सकृत्पठनतःसम्यक् तदशेषमवाप्नुयात्
गां दत्त्वा वेदविदुषे यत्फलं लभतेकृती। तत्पुण्यंसम्यगाख्यातंस्तवराजसकृज्जपात्
गुरुशुश्रूषणं कुर्वन्यावज्जीवं नरोत्तमः। यत्पुण्यमर्जयेत्तद्भाग्वर्षं त्रिषवणञ्जपन् ॥१६०
वेदपारायणात्पुण्यं यदत्र परिपठ्यते। तत्षण्मासेन लभते त्रिसन्ध्यं परिकीर्तनात्

गङ्गायाः स्तवराज्यस्य प्रत्यहं परिशीलनात्
शिवभक्तिमवाप्नोति विष्णुभक्तोऽथवा भवेत् ॥ १६२ ॥

यः कीर्तयेदनुदिनं गङ्गानामसहस्रकम्। तत्समीपेसहचरी गङ्गादेवी सदाभवेत् ॥
सर्वत्रपूज्योभवति सर्वत्रविजयी भवेत्। सर्वत्र सुखमाप्नोति जाह्नवीस्तोत्रपाठतः

सदाचारी स विज्ञेयः स शुचिस्तु सदैव हि
कृतसर्वसुरार्चः स कीर्तयेद्य इमां स्तुतिम् ॥ १६५ ॥

तस्मिंस्तृप्ते भवेत्तृप्ता जाह्नवी नात्रसंशयः। तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गङ्गाभक्तंसमर्चयेत्
स्तवराजमिमंगाङ्गं शृणुयाद्यश्च वै पठत्। श्रावयेदथतद्भक्तान्दम्भलोभविवर्जितः ॥
मुच्यतेत्रिविधैःपापैर्मनोवाक्कायसम्भवैः। क्षणान्निष्पापतामेतिपितृणाञ्चप्रियोभवेत्
सर्वदेवप्रियश्चापि सर्वर्षिगणसम्मतः। अन्ते विमानमारुह्य दिव्यस्त्रीशतसम्वृतः

दिव्याभरणसम्पन्नो दिव्यभोगसमन्वितः। नन्दनादिवने स्वैरं देववत्स ! प्रमोदते
भुज्यमानेषु विप्रेषु श्राद्धकाले विशेषतः। जपन्निदंमहास्तोत्रं पितृणांतृप्तिकारकम्

यावन्ति तत्र सिक्थानि यावन्तोऽम्बुकणाःस्थिताः।
तावन्त्येव हि वर्षाणि मोदन्ते स्वः पितामहाः ॥ २०२ ॥
यथा प्रीणन्ति पितरो गङ्गायां पिण्डदानतः।
तथैव तृप्नुयुः श्राद्धे स्तवस्यास्याऽनुसंश्रवात् ॥ २०३ ॥

एतत्स्तोत्रं गृहेयस्य लिखितं परिपूज्यते। तत्र पापभयं नास्ति शुचितद्भवनं सदा
अगस्ते! किम्बहूक्तेन शृणुमेनिश्चितं वचः। संशयो नात्रकर्तव्यः संदेग्धरि फलन्नहि

यावन्ति मर्त्ये स्तोत्राणि मन्त्रजालान्यनेकशः।
तावन्ति स्तवराजस्य गाङ्गेयस्य समानि न ॥ २०६ ॥

यावज्जन्म जपेद्यस्तु नाम्नामेतत्सहस्रकम्। सकीकटेष्वपि मृतो न पुनर्गर्भमाविशेत्
नित्यं नियमवानेतद्योजपेत्स्तोत्रमुत्तमम्। अन्यत्रापिविपन्नःसगङ्गातीरे मृतोभवेत्
एतत्स्तोत्रवरंरम्यं पुराप्रोक्तं पिनाकिना। विष्णवेनिजभक्तायमुक्तिबीजाक्षरास्पदम्

गङ्गास्नानप्रतिनिधिः स्तोत्रमेतन्मयेरितम्।
सिस्नासुर्जाह्नवीं तस्मादेतत्स्तोत्रं जपेत्सुधीः ॥ २१० ॥

इति श्रीस्कान्देमहापुराणएकाशीतिसाहस्र्यां संहितायां चतुर्थेकाशीखण्डे
पूर्वार्धे गङ्गासहस्रनामकथनं नामैकोनत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ २६ ॥

यं वाय्वात्मिकायै धूपं कल्पायामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं कल्पायामि ।
वं अमृतात्मिकायैअमृतं कल्पायामि ।
सं सर्वात्मिकायै ताम्बूलादि समस्त राजोपचारान् कल्पायामि ।

© Purnanandalahari.org ©

श्री यक्षराज कैलाशवास शिवसख लक्ष्मी कुबेर श्री पादुकां पूजयामि नमः

कुबेर मन्त्र जप क्रमः

अस्य श्री कुबेर महामन्त्रस्य ।
विश्रवा ऋषिः ।
ब्रहती छन्दः ।
शिवमित्रो धनेश्वरो देवता ।

ह्रां बीजं । ह्रीं शक्तिः । ह्रूं कीलकं ।
आत्मने अभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

करन्यासं	अङ्गन्यासं
यक्षाय अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।	यक्षाय हृदयाय नमः ।
कुबेराय तर्जनीभ्यां नमः ।	कुबेराय शिरसे स्वाहा ।
वैश्रवणाय मध्यमाभ्यां नमः ।	वैश्रवणाय शिखायै वषट् ।
धनधान्याधिपतये अनामिकाभ्यां नमः ।	धनधान्याधिपतये कवचाय हुं ।
धनधान्य संऋद्धिमे कनिष्ठाभ्यां नमः ।	धनधान्य संऋद्धिमे नेत्रत्रयाय वौषट् ।
देहि दापय स्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।	देहि दापय स्वाहा अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवस्वरों इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

मनुजवाह्य विमानवरस्थितं गरुडरत्ननिभं निधि नायकं ।
शिवसखं मुकुटादि विभूषितं वरगदेदधतं भज तुन्दिलं ॥

© Purnanandalahari.org ©

पञ्चपूजा

लं पृथ्व्यात्मने गन्धं कल्पयामि ।
हं आकासात्मने पुष्पाणि कल्पयामि ।
यं वाय्वात्मने धूपं कल्पयामि
रं अग्न्यात्मने दीपं कल्पयामि ।
वं अमृतामने अमृतं महानैवेद्यं कल्पयामि ।
सं सर्वात्मने ताम्बूलादि सर्वोपचारान् कल्पयामि ।

मूल मन्त्रः

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा

ॐ श्रीं ॐ ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं श्रीं क्लीं वित्तेश्वराय नमः ।

अङ्गन्यासं

यक्षाय हृदयाय नमः ।
कुबेराय शिरसे स्वाहा ।
वैश्रवणाय शिखायै वषट् ।
धनधान्याधिपतये कवचाय हुं ।
धनधान्य संऋद्धिमे नेत्रत्रयाय वौषट् ।
देहि दापय स्वाहा अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवसुवरों इति दिग्विमोगः ।

© Purnanandalahari.org ©

ध्यानम्

मनुजवाह्य विमानवरस्थितं गरुडरत्ननिभं निधि नायकं ।
शिवसखं मुकुटादि विभूषितं वरगदेदधतं भज तुन्दिलं ॥

पञ्चपूजा

लं पृथ्व्यात्मने गन्धं कल्पयामि ।
हं आकासात्मने पुष्पाणि कल्पयामि ।
यं वाय्वात्मने धूपं कल्पयामि
रं अग्न्यात्मने दीपं कल्पयामि ।
वं अमृतामने अमृतं महानैवेद्यं कल्पयामि ।
सं सर्वात्मने ताम्बूलादि सर्वोपचारान् कल्पयामि ।

© Purnanandalahari.org ©

कुबेर आवरण पूजा क्रमः

भूषण पूजा –

विविध रत्नालङ्कृत मकुटाय नमः ।
रत्नालङ्कृत अर्भुत कुण्डलाय नमः ।
ऊर्णि वलयाय नमः ।
क्रैवेय सर्व भूषणाभ्यां नमः ।

कुबेर आवाहनम् –

मनुजवाह्य विमानवरस्थितं गरुडरत्ननिभं निधि नायकं ।
शिवसखं मुकुटादि विभूषितं वरगदेदधतं भज तुन्दिलं ॥

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेराय नमः – आवाहितो भव । – आवहन मुद्रां प्रदर्शय

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेराय नमः – स्थापितो भव । – स्थापण मुद्रां प्रदर्शय

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेराय नमः – संस्थितो भव । – संस्थितो मुद्रां प्रदर्शय

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेराय नमः – सन्निरुधो भव । – सन्निरुध मुद्रां प्रदर्शय

© Purnanandalahari.org ©

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेराय नमः – सम्मुखी भव । – सम्मुखी मुद्रां प्रदर्शय

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेराय नमः – अवकुण्ठितो भव । – अवकुण्डनमुद्रां प्रदर्शय

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि नमः ॥ – वन्दन देनु योनि मुद्रांश्च प्रदर्शय

यथा शक्ति षोडश उपचार पूजा पञ्चोपचार पूजा वा कुरुत । चतुर्विंशति मुद्रां प्रदर्श्य।

(Do Shodasa upacara puja or panchopacara depending on the time and convenience)

षडङ्ग तर्पणम् –

यक्षाय हृदयाय नमः । हृदय शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
कुबेराय शिरसे स्वाहा । शिरो शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वैश्रवणाय शिखायै वषट् । शिखा शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
धनधान्याधिपतये कवचाय हुं । कवच शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
धनधान्य संऋद्धिमे नेत्रत्रयाय वौषट् । नेत्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
देहि दापय स्वाहा अस्त्राय फट् । अस्त्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

लयाङ्ग तर्पणम् –

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धिं मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः (१० वारम्)

प्रथमावरणम्

बिन्दौ

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धिं मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः (३ वारम्)

एताः प्रथमावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धिं मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सल ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं प्रथमावरणार्चनम् ॥

अनेन प्रथमावरणार्चनेन श्री कुबेर प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

द्वितीयावरणम्

षट्कोणे

यक्षाय हृदयाय नमः । हृदय शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
कुबेराय शिरसे स्वाहा । शिरो शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वैश्रवणाय शिखायै वषट् । शिखा शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
धनधान्याधिपतये कवचाय हुं । कवच शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
धनधान्य संऋद्धिमे नेत्रत्रयाय वौषट् । नेत्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
देहि दापय स्वाहा अस्त्राय फट् । अस्त्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः द्वितीयावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सल ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं द्वितीयावरणार्चनम् ॥

अनेन द्वितीयावरणार्चनेन श्री कुबेर प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

तृतीयावरणम्

अष्टदळे

मणिभद्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पूर्णभद्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
छेदिमालिनि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
चापि कुण्डलि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
नरेन्द्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
हयग्रीव श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
दृढ्राष्ट्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः तृतीयावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्कनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सल ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं तृतीयावरणार्चनम् ॥

अनेन तृतीयावरणार्चनेन श्री कुबेर प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

तुरियावरणम्
भूपुरे

लं इन्द्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
रं अग्नि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
टं यम श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
क्षं निऋति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वं वरुण श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
यं वायु श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
सं सोम श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
हं ईशान श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
आं ब्रह्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
ह्रीं अनन्त श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः तुरियावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्खनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सल ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं तुरीयावरणार्चनम् ॥

अनेन तुरीयावरणार्चनेन श्री कुबेर प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

पञ्चमावरणम्

भूपुरे

वं वज्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शं शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
दं दण्ड श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
खं खड्ग श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पां पाश श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
अं अङ्कुश श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शं शङ्ख श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
त्रिं त्रिशूल श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पं पद्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
चं चक्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः पञ्चमावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ यक्षाय कुबेराय वैश्रवणाय धनधान्यादिपतये धनधान्य समृद्धि मे देहि दापय स्वाहा । श्री शङ्खनिधि पद्मनिधि समेत श्री कुबेर श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सल ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं पञ्चमावरणार्चनम् ॥

अनेन पञ्चमावरणार्चनेन श्री कुबेर प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

पञ्चपूजा

लं पृथ्व्यात्मने गन्धं कल्पयामि ।
हं आकासात्मने पुष्पाणि कल्पयामि ।
यं वाय्वात्मने धूपं कल्पयामि
रं अग्न्यात्मने दीपं कल्पयामि ।
वं अमृतामने अमृतं महानैवेद्यं कल्पयामि ।
सं सर्वात्मने ताम्बूलादि सर्वोपचारान् कल्पयामि ।

© Purnanandalahari.org ©

पद्मासना पद्महस्ता पद्मपत्रायताक्षी गजेन्द्र स्नापिता भक्त हृदय ग्रह वासिनी
सर्वमाङ्गल्ययुक्ता श्री महालक्ष्म्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि नमः

महालक्ष्मी मन्त्र जप क्रमः

अस्य श्री महालक्ष्मी महामन्त्रस्य ।

देवेश ऋषिः ।
गायत्री छन्दः ।
श्री महालक्ष्मी देवता ।

श्रीं बीजं । ह्रीं शक्तिः । सर्वसौभाग्य सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

करन्यासं	अङ्गन्यासं
श्रां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।	श्रां हृदयाय नमः ।
श्रीं तर्जनीभ्यां नमः ।	श्रीं शिरसे स्वाहा ।
श्रूं मध्यमाभ्यां नमः ।	श्रूं शिखायै वषट् ।
श्रैं अनामिकाभ्यां नमः ।	श्रैं कवचाय हुं ।
श्रौं कनिष्ठाभ्यां नमः ।	श्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् ।
श्रः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।	श्रः अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवस्वरों इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

या सा पद्मासनस्ता विपुलकटितटी पद्मपत्रायताक्षी
गम्भीरावर्तनाभिस्तनभरनमिता शुभ्रवस्त्रोत्तरीया।
लक्ष्मीर्दिव्यैर्गजेन्द्रैर्मणिगणखचितैः स्नापिता हेमकुम्भैः
नित्यं सा पद्महस्ता मम वसतु गृहे सर्वमाङ्गल्ययुक्ता॥

© Purnanandalahari.org ©

पञ्चपूजा

लं पृथिव्यात्मिकायै गन्धं कल्पायामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पाणि कल्पायामि ।
यं वाय्वात्मिकायै धूपं कल्पायामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं कल्पायामि ।
वं अमृतात्मिकायैअमृतं कल्पायामि ।
सं सर्वात्मिकायै ताम्बूलादि समस्त राजोपचारान् कल्पायामि ।

मूल मन्त्रः

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥

अङ्गन्यासं

श्रां हृदयाय नमः ।
श्रीं शिरसे स्वाहा ।
श्रूं शिखायै वषट् ।
श्रैं कवचाय हुं ।
श्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् ।
श्रः अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवसुवरों इति दिग्विमोगः ।

© Purnanandalahari.org ©

ध्यानम्

या सा पद्मासनस्ता विपुलकटितटी पद्मपत्रायताक्षी
गम्भीरावर्तनाभिस्तनभरनमिता शुभ्रवस्त्रोत्तरीया।
लक्ष्मीर्दिव्यैर्गजेन्द्रैर्मणिगणखचितैः स्नापिता हेमकुम्भैः
नित्यं सा पद्महस्ता मम वसतु गृहे सर्वमाङ्गल्ययुक्ता॥

पञ्चपूजा

लं पृथिव्यात्मिकायै गन्धं कल्पायामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पाणि कल्पायामि ।
यं वाय्वात्मिकायै धूपं कल्पायामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं कल्पायामि ।
वं अमृतात्मिकायैअमृतं कल्पायामि ।
सं सर्वात्मिकायै ताम्बूलादि समस्त राजोपचारान् कल्पायामि ।

© Purnanandalahari.org ©

महालक्ष्मी आवरण पूजा क्रमः

पीठ पूजा

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मण्डूकादि परतत्वान्त पीठ देवताभ्यो नमः ।
विभूत्यै नमः
उन्नत्यै नमः
कान्त्यै नमः
हृष्टयै नमः
कीर्त्यै नमः
सन्नत्यै नमः
व्युष्टयै नमः
उत्कृष्टयै नमः
ऋद्धयै नमः

श्रीं श्री देव्यासनाय नमः
श्रीं श्री देवीमूर्तये नमः

महालक्ष्मी आवाहनम् –

या सा पद्मासनस्ता विपुलकटितटी पद्मपत्रायताक्षी
गम्भीरावर्तनाभिस्तनभरनमिता शुभ्रवस्त्रोत्तरीया।
लक्ष्मीर्दिव्यैर्गजेन्द्रैर्मणिगणखचितैः स्नापिता हेमकुम्भैः
नित्यं सा पद्महस्ता मम वसतु गृहे सर्वमाङ्गल्ययुक्ता॥

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
महालक्ष्म्यै नमः – आवाहितो भव । – आवहन मुद्रां प्रदर्शय

© Purnanandalahari.org ©

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
महालक्ष्म्यै नमः – स्थापितो भव । – स्थापण मुद्रां प्रदर्शय
ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
महालक्ष्म्यै नमः – संस्थितो भव । – संस्थितो मुद्रां प्रदर्शय
ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
महालक्ष्म्यै नमः – सन्निरुधो भव । – सन्निरुध मुद्रां प्रदर्शय
ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
महालक्ष्म्यै नमः – सम्मुखी भव । – सम्मुखी मुद्रां प्रदर्शय
ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
महालक्ष्म्यै नमः – अवकुण्ठितो भव । – अवकुण्डनमुद्रां प्रदर्शय
ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा ॥
श्री महालक्ष्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि नमः ॥ – वन्दन देनु योनि मुद्रांश्च प्रदर्शय

यथा शक्ति षोडश उपचार पूजा पञ्चोपचार पूजा वा कुरुत । चतुर्विंशति मुद्रां प्रदर्श्य।

(Do Shodasa upacara puja or panchopacara depending on the time and convenience)

षडङ्ग तर्पणम् –

श्रां हृदयाय नमः । हृदय शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रीं शिरसे स्वाहा । शिरो शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रूं शिखायै वषट् । शिखा शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रैं कवचाय हुं । कवच शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् । नेत्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रः अस्त्राय फट् । अस्त्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

लयाङ्ग तर्पणम् –

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा । श्री महालक्ष्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (१० वारम्)

प्रथमावरणम्

श्रां हृदयाय नमः । हृदय शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रीं शिरसे स्वाहा । शिरो शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रूं शिखायै वषट् । शिखा शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रैं कवचाय हुं । कवच शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् । नेत्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
श्रः अस्त्राय फट् । अस्त्र शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः प्रथमावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा । श्री महालक्ष्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं प्रथमावरणार्चनम् ॥

अनेन प्रथमावरणार्चनेन श्री महालक्ष्यम्बा प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

द्वितीयावरणम्

वासुदेव श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (Snow white)
सङ्कर्षण श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (Yellow)
प्रद्युम्न श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (Green)
अनिरुद्ध श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (Blue)

(Below are the elephants silver white in color holding nectar pots)
दमक श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शलभ श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
गुग्गुल श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
कुरण्डक श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

शङ्खनिधि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पद्मनिधि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः द्वितीयावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्टाः सन्तु नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा । श्री महालक्ष्म्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं द्वितीयावरणार्चनम् ॥

अनेन द्वितीयावरणार्चनेन श्री महालक्ष्म्यम्बा प्रीयथाम् ।

© Purnanandalahari.org ©

तृतीयावरणम्

बलाका श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
विमला श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
कमला श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वनमालिका श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
विभीषिका श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
द्राविका श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शाङ्करी श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वसुमालिका श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः तृतीयावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा । श्री महालक्ष्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं तृतीयावरणार्चनम् ॥

अनेन तृतीयावरणार्चनेन श्री महालक्ष्यम्बा प्रीयथाम् ।

तुरियावरणम्
भूपुरे

लं इन्द्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
रं अग्नि श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
टं यम श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

क्षं निऋति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
वं वरुण श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
यं वायु श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
सं सोम श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
हं ईशान श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
आं ब्रह्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
ह्रीं अनन्त श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः तुरियावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा । श्री महालक्ष्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं तुरीयावरणार्चनम् ॥

अनेन तुरीयावरणार्चनेन श्री महालक्ष्यम्बा प्रीयथाम् ।

पञ्चमावरणम्

भूपुरे

वं वज्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शं शक्ति श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
दं दण्ड श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
खं खड्ग श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पां पाश श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
अं अङ्कुश श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
शं शङ्ख श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

त्रिं त्रिशूल श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
पं पद्म श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।
चं चक्र श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

एताः पञ्चमावरण देवताः साङ्गाः सायुधाः सशक्तिकाः सर्वोपचारैः सम्पूजिताः सन्तर्पिताः सन्तुष्ठाः सन्तु नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं महालक्ष्मि महालक्ष्मि एह्येहि सर्वसौभाग्यं मे देहि स्वाहा । श्री महालक्ष्यम्बा श्री पादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः । (३ वारम्)

अभीष्ठसिद्धिं मे देहि शरणागत वत्सले ।
भक्त्या समर्पये तुभ्यं पञ्चमावरणार्चनम् ॥

अनेन पञ्चमावरणार्चनेन श्री महालक्ष्यम्बा प्रीयथाम् ।

पञ्चपूजा

लं पृथिव्यात्मिकायै गन्धं कल्पायामि ।
हं आकाशात्मिकायै पुष्पाणि कल्पायामि ।
यं वाय्वात्मिकायै धूपं कल्पायामि ।
रं अग्न्यात्मिकायै दीपं कल्पायामि ।
वं अमृतात्मिकायैअमृतं कल्पायामि ।
सं सर्वात्मिकायै ताम्बूलादि समस्त राजोपचारान् कल्पायामि ।

© Purnanandalahari.org ©

तारकासुर, सिम्हमुख, शूरपद्म विजय स्वामी श्री जयन्तीपुर साम्राट् श्री सुब्रह्मण्य स्वामी श्री पादुकां पूजयामि नमः

सुब्रह्मण्य पञ्चदशाक्षरी मन्त्र जप क्रमः

अस्य श्री सुब्रह्मण्य पञ्चदशाक्षरी महामन्त्रस्य
अमृताकर्षण दक्षिणामूर्ति ऋषिः ।
गायत्री छन्दः ।
श्री प्रसन्नस्कन्दो देवता ।

सौं बीजम् । ह्रीं शक्तिः । प्रसन्नस्कन्दप्रसाद सिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ॥

करन्यासं	अङ्गन्यासं
शरवणभव परापरब्रह्ममयाय विद्यादेहाय अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ।	शरवणभव परापरब्रह्ममयाय विद्यादेहाय हृदयाय नमः ।
रवणभवश ब्रह्मचर्याय शिखिवाहनाय तर्जनीभ्यां नमः ।	रवणभवश ब्रह्मचर्याय शिखिवाहनाय शिरसे स्वाहा ।
वणभवशर द्वादशनेत्राय मध्यमाभ्यां नमः ।	वणभवशर द्वादशनेत्राय शिखायै वषट् ।
णभवशरव स्कन्दस्वामि कुमाराय अनामिकाभ्यां नमः ।	णभवशरव स्कन्दस्वामि कुमाराय कवचाय हुं ।
भवशरवण ब्रह्मरुद्र तेजोमयाय कनिष्ठाभ्यां नमः ।	भवशरवण ब्रह्मरुद्र तेजोमयाय नेत्रत्रयाय वौषट् ।
वशरवणभ ब्रह्मास्त्रनिवारणाय करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ।	वशरवणभ ब्रह्मास्त्रनिवारणाय अस्त्राय फट् ।

ॐ भूर्भुवस्वरों इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

किंनु रूपं प्रवक्ष्यामि बालार्कायुततेजसम् ।
व्याख्यानमुद्रासहितं देवसङ्घैस्समावृतम् ॥

© Purnanandalahari.org ©

सिन्दूरारुणं इन्दुकान्ति वदनं केयूरहारादिभिः
दिव्यौराभरणैः विभूषित तनुं स्वर्गस्थसौख्यप्रदम् ।
अम्भोजाभयशक्तिकुक्कुटधरं रक्ताङ्ग रागांशुकं
सुब्रह्मण्यं उपास्महे प्रणमतां भीतिप्रणाशोद्यतम् ॥

पञ्चपूजा

लं पृथ्व्यात्मने गन्धं कल्पयामि ।
हं आकासात्मने पुष्पाणि कल्पयामि ।
यं वाय्वात्मने धूपं कल्पयामि
रं अग्न्यात्मने दीपं कल्पयामि ।
वं अमृतामने अमृतं महानैवेद्यं कल्पयामि ।
सं सर्वात्मने ताम्बूलादि सर्वोपचारान् कल्पयामि ।

मूल मन्त्रः

ॐ श्रीं क्लीं ह्रीं ऐं ईं नं ळं स्वौं शरवणभव ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं ईं नं ळं सौः शरवणभव ।

अङ्गन्यासं

शरवणभव परापरब्रह्ममयाय विद्यादेहाय हृदयाय नमः ।
रवणभवश ब्रह्मचर्याय शिखिवाहनाय शिरसे स्वाहा ।
वणभवशर द्वादशनेत्राय शिखायै वषट् ।
णभवशरव स्कन्दस्वामि कुमाराय कवचाय हुं ।
भवशरवण ब्रह्मरुद्र तेजोमयाय नेत्रत्रयाय वौषट् ।
वशरवणभ ब्रह्मास्त्रनिवारणाय अस्त्राय फट् ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ भूर्भुवसुवरों इति दिग्विमोगः ।

ध्यानम्

किंनु रूपं प्रवक्ष्यामि बालार्कायुततेजसम् ।
व्याख्यानमुद्रासहितं देवसङ्घैस्समावृतम् ॥

सिन्दूरारुणं इन्दुकान्ति वदनं केयूरहारादिभिः
दिव्यौराभरणैः विभूषित तनुं स्वर्गस्थसौख्यप्रदम् ।
अम्भोजाभयशक्तिकुक्कुटधरं रक्ताङ्ग रागांशुकं
सुब्रह्मण्यं उपास्महे प्रणमतां भीतिप्रणाशोद्यतम् ॥

पञ्चपूजा

लं पृथ्व्यात्मने गन्धं कल्पयामि ।
हं आकासात्मने पुष्पाणि कल्पयामि ।

© Purnanandalahari.org ©

सुब्रह्मण्य विश्वरूप दर्शणम्

सुब्रह्मण्य शत्रु संहार त्रिशति

महासेनाय विद्महे षडाननाय धीमहि तन्नः स्कन्दः प्रचोदयात् ॥

ॐ नं सौं ईं नं ळं **श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण** सुब्रह्मण्य **शिव नाथाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्लेपाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्मयाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निष्कळाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्मोहाय** नमः ।
(५)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्मलाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्विकाराय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निराभासाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्विकल्पाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यतृप्ताय** नमः ।
(१०)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निवृत्तकाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निरुपद्रवाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निधीशाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निर्मयप्रियाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्ययोगिने** नमः ।
(१५)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यशुद्धाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निधीनांपतये** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यनियमाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निष्कारणाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निस्सङ्गाय** नमः ।
(२०)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निधिप्रियाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यभृतये** नमः ।

ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यकल्याणाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यवस्तुने** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यानन्दगुरवे** नमः । (२५)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निधात्रे** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निरामयाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्ययोगिसाक्षिप्रियवादाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नागेन्द्रसेविताय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नारदोपदेशकाय** नमः । (३०)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नग्नरूपाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नानापापध्वंसिने** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नागपीठस्थाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नादान्तगुरवे** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नागसुतगुरवे** नमः । (३५)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नादसाक्षिणे** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नागपाशहराय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नागास्त्राधराय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नटनप्रियाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नन्दिध्वंसिने** नमः । (४०)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नवरत्नपादुकाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नटेशप्रियाय** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नववैडूर्यकेयूराय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **निमिषात्मने** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यबुद्धाय** नमः । (४५)
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नमस्कारप्रियाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नादबिन्दुकलामूर्तये** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यकौमारवीरबाहवे** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नित्यानन्ददेशिकाय** नमः ।
ॐ नं सौं ईं नं ळं श्रीं शरवणभव सद्योजात हृदय ब्रह्म सृष्टिकारण सुब्रह्मण्य **नकाराद्यन्त संपूर्णाय** नमः । (५०)

ॐ मं सौं ईं नं ळं **ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण** सुब्रह्मण्य **महाबलाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महोत्साहाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाबुद्धये** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाबाहवे** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामायाय** नमः । (५)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाद्युतये** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाधनुषे** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाबाणाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामयूरारूढाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाखेटाय** नमः । (१०)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाशूलाय** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाधनुर्धराय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महादेवप्रियात्मजाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महासत्वाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महासौम्याय** नमः । (१५)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाशक्त्याय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामायास्वरूपाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामयूरवाहनाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महानुभावाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाप्रभवे** नमः । (२०)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महागुरवे** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महारसाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महारथारूढाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाभगाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामकुटाय** नमः । (२५)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मन्दार शेखराय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महागुणाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाहाराय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामातङ्ग गमनाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महासङ्गीत रसिकाय** नमः । (३०)

© Purnanandalahari.org ©

ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मधुपानप्रियाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मधुसूदनप्रियाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाप्रशस्ताय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाव्यक्तये** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महावक्त्राय** नमः । (३५)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महायशसे** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामणिगजारूढाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महामात्रे** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महात्मने** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाहविषे** नमः । (४०)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महिमाकाराय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मदोन्मत्तभैरवाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महावल्लीप्रियाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मदनाकारवल्लभाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मन्दारकुसुमप्रियाय** नमः । (४५)
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **माम्साकर्षिणाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मण्डलत्रयवासिने** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महाभोगाय** नमः ।
ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **महासेनान्ये** नमः ।

©Purnanandalahari.org©

ॐ मं सौं ईं नं ळं ह्रीं रवणभवश वामदेव शिरो विष्णु स्थितिकारण सुब्रह्मण्य **मकाद्यन्तसंपूर्णाय** नमः । (५०)

ॐ **शिं** सौं ईं नं ळं **क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण** सुब्रह्मण्य **शिवानन्दगुरवे** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शिवसच्चिदानन्दस्वरूपाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शिखण्डिमण्डलवासाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शिवप्रियाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शरवणोद्भूताय** नमः । (५)

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शिवशक्तिवदनाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शङ्करसुताय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शूरपद्मासुरद्वेषिणे** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शूराङ्गध्वंसिने** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुक्लरूपाय** नमः । (१०)

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धवीरयुद्धप्रियाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धमानसिकनिलयाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शून्यषट्कवर्जिताय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धतत्वसंपूर्णाय** नमः ।

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शूरपद्मासुरहन्त्रे** नमः । (१५)

© Puranandalahari.org ©

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शङ्खचक्रकुलिशध्वजरेखाङ्घ्रिपङ्कजाय नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शुद्धयोगिनीगणधात्रे नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शोकपर्वतदंष्ट्राय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धवीरप्रियाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धायुधधराय** नमः । (२०)
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शुद्धरणप्रियपण्डिताय नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शरभवेगायुधधराय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शरपतये** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शाकिनीडाकिनीसेवितपादाब्जाय नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शङ्खपद्मनिधिसेविताय नमः । (२५)
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शतसहस्रायुधधरमूर्तये नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य
शिवपूजामानसिकनिलयाय नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शिवदीक्षागुरवे** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शूरवाहनाधिरूढाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शोकरोगनिवारणाय** नमः । (३०)
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुचये** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुद्धकीर्तये** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शक्तये** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुचिश्रवसे** नमः । (३५)
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शत्रुक्रोधविमर्दनाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **श्वेतप्रभाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **श्वेतमूर्तये** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **श्वेतात्मकाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शारणकुलान्तकाय** नमः । (४०)
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शतमूर्तये** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शतायुधाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शरीरत्रयनायकाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुभलक्षणाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुभाशुभवीक्षणाय** नमः । (४५)
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुक्लश्रेणितमध्यस्थाय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शुण्डादण्डफूत्कारसोदराय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शून्यमार्गतत्परसेविताय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शाश्वताय** नमः ।
ॐ शिं सौं ईं नं ळं क्लीं वणभवशर अघोर शिखा रुद्र संहारकारण सुब्रह्मण्य **शकाराद्यन्तसंपूर्णाय** नमः । (५०)

ॐ **वं** सौं ईं नं ळं **ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण** सुब्रह्मण्य **वल्लीमानसहंसिकाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विष्णवे** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विदुषे** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विद्वज्जनप्रियाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वेगायुधधराय** नमः । (५)
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वेगवाहनाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वामदेवमुखोत्पन्नाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विजयकर्त्रे** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विश्वरूपाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विन्ध्यस्कन्दाद्रिनटनाय** नमः । (१०)
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विश्वभेषजाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरशक्तिमानसनिलयाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विमलासनोत्कृष्टाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वाग्देवीनायकाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वौषडन्तसंपूर्णाय** नमः । (१५)
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वाचामगोचराय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वासनागन्धद्रव्यप्रियाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वातबाधकाय** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वातविद्यागुरवे** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वायुसारथ्यमहारथाय** नमः । (२०)

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वासुकिसेविताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वातुलागसपूजिताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विधिबन्धनाय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विश्वामित्रमखरक्षिताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वेदान्तवेद्याय** नमः । (२५)

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरागमसेविताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वेदचतुष्टयसुताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरप्रमुखसेविताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विश्वभोक्त्रे** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विशांपतये** नमः । (३०)

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विश्वयोनये** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विशालाक्षाय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरसेविताय** नमः ।

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विक्रमोपरिवेषाय** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वरदाय** नमः । (३५)
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वरप्रदानांश्रेष्टाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वर्तमानाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वारिसुताय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वानप्रस्थाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरबाहुप्रमुखसेविताय** नमः । (४०)
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरबाह्वादिनववीरसेविताय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरायुधसमावृताय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वीरशूरमर्दनाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **व्यासादिमुनिपूजिताय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **व्याकरणादिशास्त्रार्थाय** नमः । (४५)
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **व्याकरणनवोत्कृष्टाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **विश्वतोमुखाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वासवादिपूजितपादाब्जाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वसिष्ठहृदयाम्भोजनिलयाय** नमः ।
ॐ वं सौं ईं नं ळं ऐं णभवशरव तत्पुरुष कवच महेश्वर तिरोभवकारण सुब्रह्मण्य **वकाराद्यन्तसंपूर्णाय** नमः । (५०)

© Purnanandalahari.org©

ॐ **यं** सौं ईं नं ळं **सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण** सुब्रह्मण्य **एकाक्षराय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकमूर्तये** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकाग्रचित्तनिलयाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एजनादिषट्कर्मतत्पराय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञपण्डिताय** नमः । (५)
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यमाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यमधर्मपूजिताय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युद्धहरणाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युद्धगंभीराय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युगप्रळयसाक्षिभूताय** नमः । (१०)
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **योगिहृत्पद्मवासिने** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञमयाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यजमानस्वरूपाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यजुर्वेदस्वरूपाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यजुषे** नमः । (१५)

© Purnanandalahari.org ©

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञफलदाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञाङ्गभुवे** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञभूताय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञध्वंसिने** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञसंरक्षिणे** नमः । (२०)
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञभूषणाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञेशाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **ईषणात्रयवर्जिताय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युद्धशोकमर्दनाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युद्धशत्रुभयङ्कराय** नमः । (२५)
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युगान्तकृते** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युगनाथाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युगधर्मप्रवर्तकाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **योगवरदाय** नमः ।
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युगमालाधराय** नमः । (३०)
ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **योगाष्टाङ्गसाक्षिणे** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **याज्ञिकवर्तिने** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **योगमार्गतत्परसेविताय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **योगभोगाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **योगानन्दाय** नमः । (३५)

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकशूराय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकवीराय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकसाम्राज्यदायकाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकदर्शनाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकादशशतसहस्रकोटिवक्त्रसहस्राय** नमः । (४०)

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **एकसाक्षिणे** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **युद्धनाथाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **इन्द्रवन्द्याय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **इच्छाज्ञानक्रियास्वरूपाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **इष्टेष्टवरदाय** नमः । (४५)

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **ईशानमूर्ध्ने** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **यज्ञमेषगर्वहराय** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **ईशानमुखोद्भवाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **इष्टापूर्तेष्टफलदाय** नमः ।

ॐ यं सौं ईं नं ळं सौः भवशरवण ईशान नेत्रत्रय सदाशिव अनुग्रहकारण सुब्रह्मण्य **इकाराद्यन्तसंपूर्णाय** नमः । (५०)

ॐ अं नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **शिवास्त्रधरमूर्तये** नमः ।

ॐ **आं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **चतुषष्टिकलागुरवे** नमः ।

ॐ **इं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **शारदागुरवे** नमः ।

ॐ **ईं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **सर्वशत्रुध्वंसिने** नमः ।

ॐ **उं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **सहस्रारकोट्याण्डनायकाय** नमः । (५)

ॐ **ऊं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महाशक्तिधराय** नमः ।

ॐ **ऋं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **सकललोकवशंकराय** नमः ।

ॐ **ॠं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **एकादशरुद्रास्त्रधराय** नमः ।

ॐ **लृं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महाशूरगर्वहराय** नमः ।

ॐ **लॄं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **सिंहवक्त्रासुरहंत्रे** नमः । (१०)

ॐ **एं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **नववीरपूजिताय** नमः ।

ॐ **ऐं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **भानुकोपपितृध्वंसिने** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ **औं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महारथारूढाय** नमः ।
ॐ **औं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महाधनुर्धराय** नमः ।
ॐ **अं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **कृत्तिकानक्षत्रवरप्रदात्रे** नमः । (१५)

ॐ **अः** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **इन्द्राणीमाङ्गल्यरक्षकाय** नमः ।
ॐ **कं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **देवादीनां बन्धमोचनाय** नमः ।
ॐ **खं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महाविष्णुपूजितपादपद्मा**य नमः ।
ॐ **गं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **मार्ताण्डभैरवपूजिताय** नमः ।
ॐ **घं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **उपेन्द्रप्राणरक्षकाय** नमः । (२०)

ॐ **ङं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **उग्रकोपमर्दनाय** नमः ।
ॐ **चं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **युगप्रळयसाक्षिणे** नमः ।
ॐ **छं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **षड्ग्रन्थिनिलयाय** नमः ।
ॐ **जं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महावीरसेनापतये** नमः ।
ॐ **झं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महावीरायुधसमूहपरिवृताय** नमः । (२५)

ॐ **ञं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **मयूरवाहनाय** नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ **टं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **पाशुपतास्त्रधराय** नमः ।
ॐ **ठं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **ब्रह्मास्त्रधारिणे** नमः ।
ॐ **डं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **वैष्णवास्त्रधारिणे** नमः ।
ॐ **ढं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **कुक्कुटास्त्रधराय** नमः । (३०)

ॐ **णं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **क्षुरिकास्त्रधराय** नमः ।
ॐ **तं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **शङ्खचक्रकुलिशध्वजधराय** नमः ।
ॐ **थं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **पिण्डिबालमुसलदण्डधराय** नमः ।
ॐ **दं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महाभूतसमूहपरिवृताय** नमः ।
ॐ **धं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **खड्गखेटकपाशाङ्कुशधराय** नमः । (३५)

ॐ **नं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य धनुर्बाण **नाराचास्त्रधराय** नमः ।
ॐ **पं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **शक्तिशूलगदापरशुधराय** नमः ।
ॐ **फं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **वह्निडमरुडिण्डिधराय** नमः ।
ॐ **बं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **वृषभास्त्रधराय** नमः ।
ॐ **भं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **शुद्धास्त्रधराय** नमः । (४०)

© Purnanandalahari.org ©

ॐ **मं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **महापस्माररोगनाशकाय** नमः ।
ॐ **यं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **असुरकुलान्तकाय** नमः ।
ॐ **रं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **कुक्कुटध्वज महारथाय** नमः ।
ॐ **लं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **पिनाकपाणिप्रसाद परिणास्त्रधराय** नमः ।
ॐ **वं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **सर्वमन्त्रार्थ मुख्यबीजस्वरूपाय** नमः । (४५)

ॐ **शं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **ओंकार रूपश्रीमद्गुरवे** नमः ।
ॐ **षं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **वषट्कार स्वरूपाय** नमः ।
ॐ **सं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **सर्वशत्रुसंहारकारणाय** नमः ।
ॐ **हं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **गुहास्त्रसमस्तहृदयाम्भोज निलयाय** नमः ।
ॐ **ळं** नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य **एकपञ्चाशदक्षर संपूर्णाय** नमः । (५०)

ॐ क्षं नमशिवाय सौं ईं नं ळं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः वशरवणभ अधोमुखास्त्र परब्रह्मपञ्चकृत्य कारण सुब्रह्मण्य श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं ईं नं ळं सौः नमशिवाय सौः वभणवरश सद्योजात वामदेवाघोर तत्पुरुष ईशान अधोमुख हृदय शिरश्शिखा कवच नेत्रत्रयास्त्र ब्रह्मविष्णुरुद्रमहेश्वर सदाशिव परब्रह्म पञ्चकृत्य कारणाय जगद्भुवे वचद्भुवे विश्वभुवे रुद्रभुवे ब्रह्मभुवे अग्निभुवे लं वं रं षं हं सं सर्वात्मकाय ॐ ह्रीं व्रीं सौं शरवणभव सर्वलोकं मम वशमानयानय मम शत्रु संक्षोभणं कुरु कुरु मम शत्रून् नाशय नाशय मम शत्रून् मारय मारय षण्मुख मयूरवाहनाय सर्वराजभयनाशनाय स्कन्देश्वराय वभणवरश क्षां क्षीं क्षूं क्षैं क्षौं क्षः हुं फट् स्वाहा ॥

© PuraNandalahari.org ©

शक्त्यर्चनम्

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौं निखिल–जगदण्डषण्डभूत–तनुकुरुंब जलधिस्थानीय–परप्रकृतिरूप–ज्ञानानन्दस्वरूपिणी परा शक्तिरेव गुहहस्तविलसन्ती, निदिस्वरूपमहाशक्त्यायुधाय नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं गुहहस्तनिधिस्वरूप सर्व शक्त्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं क्रां क्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशिमशि हरण हरण पाशपालि सिंहवक्त्रै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं द्रां द्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशिमशि सकलजगत्सृष्टिस्थिति संहारतिरोधानुग्रहप्रसादिन्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं रां रीं रूं लुं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि कालान्तक कोट्यादित्यपतीप्तायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं लां लीं लूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि चट चट प्रचट प्रचट काल कालाग्निरूप निष्कलायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ह्रां ह्रीं ह्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशिमशि प्रचण्ड मारुत क्षिप्राग्र सकल वीर्योदक पानरक्ताक्ष्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं सां सीं सूं नमः शिवाय शरवणभव नशिमशि एकादशशत सहस्रकोटिकोटिवदनायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं क्रां क्रीं क्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशिमशि काल कूटाग्नि भयङ्कर (महारुद्रज्वाला) रौद्रवदन प्रकाशिकायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ह्रां ह्रीं ह्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि अतलादिसर्व (सप्त) लोकनागेन्द्रभयङ्कर ज्वाला सहस्रवदनायै नमो नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं लां लीं लूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि रक्तसानूपमस्कन्ध महाचलसैकतप्रायवज्रबाहु महाबलायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं लैं लौं लः नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि सहस्रकोटि कोव्यण्ड देवतास्त्र शस्त्रसृष्टिकारणदृष्टि जात वदनायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ह्रां ह्रीं ह्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि सत्यलोकान्तचराचर सहस्रकोव्यण्ड भस्मधारण सुदेहायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं सां सीं सूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि देवर्षि गणपूजितांघ्रिपादयुगलायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं क्रां क्रीं क्रूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि देवगन्धर्व यक्ष राक्षस वीर्यवीर सर्वजीवमधुप्रायभक्षिण्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं लां लीं लूं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि मधुवारिधि सप्तपानघूलित प्रचण्ड मारुत क्षिप्रवेगायै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि समस्त मन्त्र तन्त्र मन्त्र विषविषूच्याभिचारशून्य ब्रह्महत्यादि पापध्वंसिन्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं कं खं गं घं ङं ह्रीं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि मूलाधाराम्बुजारूढा वल्लभा–वामायै गुहास्त्र–मूलप्रकृत्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं चं छं जं झं ञं श्रीं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि स्वाधिष्ठानांबुजारूढा ज्येष्ठा–रौद्री गुहास्त्र–वागीश्वर्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं टं ठं डं ढं णं क्लीं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि मणिपूरकांबुजारूढा नारायणी काली कलविरणी गुहास्त्र–महालक्ष्म्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं तं थं दं धं नं सः सौः क्लीं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि अनाहतांबुजारूढा महारौद्री–बलविकरणी गुहास्त्र–संहाररूपायै नमो नमः ।

© Purnanandalahari.org ©

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं पं फं बं भं मं सैं सुं ह्रीं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि विशुद्ध्यारोहण बलाकी–बलप्रमथिनी गुहास्त्र–गौर्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं यं रं लं व शं षं सीं सां श्रीं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि आज्ञाकलारूडा सर्वभूतदमनी गुहास्त्र–मनोन्मन्यै नमो नमः ।

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं सं हं क्लां क्लीं क्लीं क्लुं क्लूं सौं ऐं नमः शिवाय शरवणभव नशि मशि सहस्रानंबुजारूढा इच्छाज्~ज्ञानक्रियाशक्ति नमो नमः ।

औत् श्रीं ह्रीं क्लीं क्यां क्यीं क्यूं ऐं नमः शिवय शरवणभव नशि मशि सद्गुरुस्वरूपिण्यै नमो नमः ।

अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं ऌं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः
कं खं गं घं ङं
चं छं जं झं ञं
टं ठं डं ढं णं
तं थं दं धं नं
पं फं बं भं मं
यं रं लं वं शं
षं सं हं ळं क्षं

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं ईं नं ळं सौं नमः शिवय शरवणभव नशि मशि बिन्दुनाद द्वादशान्त आरूढ रूपिणी पराशक्त्यै नमो नमः ।

शक्त्यायुध मूल मन्त्रं

ॐ सां सीं सूं सैं सौं सः श्रीं ऐं क्लीं ऐं सौं ज्वल ज्वालायै कोटिसूर्यप्रकाशायै महाशत्रुभयङ्करायै लं रं दशास्य करविंशत्यै सौं मुं पराशक्त्यै हुं फट् स्वाहा ।

ॐ नमो भगवते षडाननाय ॥

© Purnanandalahari.org©

यं वाय्वात्मने धूपं कल्पयामि
रं अग्न्यात्मने दीपं कल्पयामि ।
वं अमृतामने अमृतं महानैवेद्यं कल्पयामि ।
सं सर्वात्मने ताम्बूलादि सर्वोपचारान् कल्पयामि ।

© Purnanandalahari.org ©

Shanmukhaa means a six faced lord. The genesis of Lord Shanmukhaa is of particular interest to all Sri Vidyaa upaasakaaas. The Divine Mother was born to Daksha prajaapati as his daughter, was named daakshaayanee or sati and married Lord Shiva. The arrogance of Daksha prajaapati led to the disappearance of Sati Devi from the mortal frame and Lord Shiva was immersed in penance. The Asuras Soorapadama and Taaraka took advantage of this situation and got a boon that they would be vanquished by the unified Shiva sakti, as their son. The gods prayed to Divine mother and she graced the Lord of Mountains- Himavaan and was born as his daughter- Parvati. The impatient gods wanted to unite Siva and Parvati for quick relief, requested the intervention of Kama deva- The Lord of Love, who was reduced to ashes during his intervention. Another asura was born out of these ashes was called Bhandasura, who quelled the Basic Love in the Universe. To rejuvenate Kamadeva and to accomplish their earlier goal of unifying Shiva Parvati, the gods appropriated The Source of All Power – Adi Paraasakti through a sacrifice called Mahaayaagaa. Sri Lalitha was the form taken by the Divine mother to fulfill all the wishes of the gods. She, with her consort Lord Kameshvaraa, warred with Bhandasura, reduced him to ashes and resurrected the Lord Kamadeva The next attempt of Kamadeva, with the blessings of Lalita Kameshvaraa, was fruitful and Lord Shanmukhaa was born out of the union of (five faced) Shiva and Parvati to grace the Devas who were disturbed and subjugated by Soorapadmaa, by transforming the asura into his vehicle and flag motif.

© Purnanandalahari.org ©

Mantra:

There are two six syllable mantras for Lord Shanmukhaa. "**Vacatbhuve namah'** is a mantra found in the Kerela tradition and '**SharavaNabhava'** is the mantra found in other traditions.

'Vacat' is another form of '**Vashat**', a mantra deployed in fire sacrifices, during the final and fulfilling oblation (Poornaahooti). **Svaahaa** is deployed for continual offerings into the fire and is personified as his wife. . In the Japa Sadhana we find this mantra in one of the six limb placement (shadanga nyaasa), belonging to the tuff of hair on top of the head (shikhaa). '**bhuva'** means born from and '**namah'** means prostration. Thus the

whole meaning will be a prostration to one who was born of 'fire'. Here fire can mean inner knowledge of the self and actualization of the same. 'Shikaa' as Veda Shikaa –the end part of vedaa – the Upanishads will also point to the culminate knowledge of all Vedas.

'**SharaaNabhava'** is the mantra found in other traditions. '**SharavaNa'** is a lake with reeds formed from the body of Devi Parvati, who melted her physical form to become a lake to hold the seed of Lord Shiva. Interestingly, a mistaken notion, it is always thought and said that Devi Paravti had nothing to do with the birth of Lord Shanmukha, he was created by Lord Shiva only. In this lake was placed the six fire sparks emitted from Lord Shiva (Here also the five faces of Lord Shiva with the 'sixth inner face' of Devi Parvati emitted these six sparks), carried by agni deva to be deposited into the Ganges, which in turn was deposited to lake Sharavana, blossoming to six children, later unified again by Devi Parvati. '**Bhava'** means born from.

Looking deeper '**Shara'** will point to arrows and hence the number five – since cupids arrows are five in number. Thus we can recognize the five elements to build this visible universe, the artha srsthi. '**vaNa'** will mean sound . The subtle aspect of space again pointing to the creation – here it is the sabda srsthi. Thus the unified creative aspect is seen. **'Bhava'** will mean born from, thus we find the expression of the shiva sakti in this entire visible universe as Lord Shanmukha. The six syllables can be combined in six ways to get a thirty six syllable, which again are the tattvas of the visible universe.

शर-वण-भव/ रव-णभ-वश/ वण-भव-शर/ णभ-वश-रव/ भव-शर-वण/ वश-रव-णभ

In Lalita sahasranaama

We find three names referring to Lord Shanmukha in Lalita sahasranaama. **'Guhaambaa', Kumaara gananaathaambaa', guha janma bhooh'.** The names of the Lord said are **Guha** and **Kumaara.** Looking at the second mantra above the name **guha janma booh** will find an apt reference as the cause for the birth of Lord Shanmukha by becoming the lake of reeds called *Sharavana*. The 'inner face' said above will be explicitly seen in **Guhaambaa.** The name **Kumaara** will show us the sportive activities of the young Lord Shanmukhaa .

© Punnamalahari.org ©

The special names

The asttotra sata (108 names) have three peculiar names: - **DamBha, Mahaa Dambha** and **Parama Dambha.** The prefixes found in the above names as **‘**Mahaa’ and ‘paramaa will mean big and zenith respectively. The literal meaning of ‘**Dhamba’** is ‘proud’, adding the meaning of the prefixes, will mean a higher meaning of self conscious or awareness. Thus these names can be taken to mean that Lord Shanmukhaa is consciously aware of entire universal existence.

Another meaning is ‘to collect’, thus a new dimension on the meaning will be to collect things for the creative urge and make this universe. We find that this the tapas done for the creation **yathaa poorvam akalpayaan** as was done before , it shall be done again. **Ekaivaaham , bahusyaam prajaayayeteee** I am one let me become in multiples – diverse.

On further deep thought, reversing the name will get ‘**Bhanda’** thus showing us the reversal of the quench of the love in the universe represented by that asura to blossoming of the eternal universal love as expression of Shiva sakti in Lord Shanmukhaa.

© Purnanandalahari.org ©

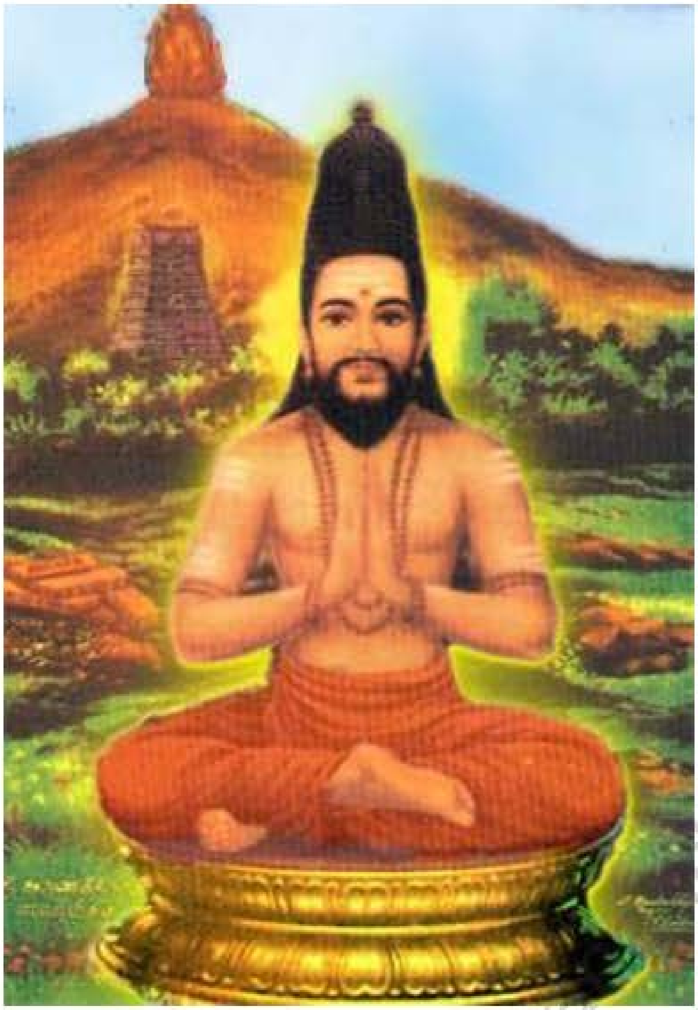

Shri Arunagirinathar
(Birth – Karthigai Moolam)

Shri Vallimalai Swamigal
(Birth – Karthigai Moolam)

© Purna

தீபாவளிப்பண்டிகையும் அதன் தத்வார்த்தமும்

(ஶ்ரீ சிதாநந்தநாதர் 1915 -ல் "இந்துநேசன்" என்ற பத்திரிகையில் எழுதிய கட்டுரை)

தீபாவளியென்னும் சொற்றொடர் வடமொழியினதாம். அது தீபம், ஆவளி என்னுமிரண்டு சொற்களாலாயது; விளக்குவரிசையென்று பொருள்படும். இதற்கு சம்பந்தமாகப் பாகவதத்தில் ஒரு கதையுண்டு., அஃதாவது:

நரகாசுரனென்னுமோரரக்கன் தேவலோகத்திற்கதிபதியாகிய இந்திரனை வென்று தன்வசப்படுத்திக் கொண்டு அவனைப் பல கஷ்டங்களுக்குட் படுமாறு செய்தான். அவன் (இந்த்ரன்) பரமேசுவரனாகிய க்ருஷ்ணனை (மனோவாக்குக் காயங்களால் தியானித்து, துதித்து) வணங்க, அவருடைய கடாக்ஷவீக்ஷண்யத்தினால், ஸத்யபாமை அவ்வரக்கனை, ஐப்பசி மாதம் சதுர்தசியிரவு விடியற் காலத்தில் கொன்றாள். நரகாசுரன் கொல்லபட்டதினால் தேவர்களுக்குக் கஷ்டம் நீங்கிற்று. இந்த்ரன்தன் பழைய பதவியை ஶ்ரீக்ருஷ்ண பரமாத்மா கொடுக்க பெற்றுச் சந்தோஷமடைந்தானென்பதே.

இக்கதையைச் சற்றுச் சீர்தூக்கி நோக்குவோமாயின், இது ஒருருவகம் என்பது நன்கு புலப்படும். எங்ஙனமெனின்:

க. நரகாசுரன் என்பது - மாயை அல்லது அவித்யை
உ. தேவேந்திரன் என்பது - ஜீவன்
ந. வென்றதென்பது - ஆத்மாவின் (சச்சிதானந்த) ஸ்வரூபத்தை மறைத்தல்
ச. கஷ்டமன்பது - ஜனனமரணாதி ஸம்ஸார கஷ்டங்கள்
ரு. வணங்கலென்பது - ஸகுணோபாசனை
சு. க்ருஷ்ணன் என்பது - ஜீவன் முக்தராகிய குரு
எ. ஸத்யபாமை என்பது - பரோக்ஷகுரு
அ. ஐப்பசி என்பது - ஏழாவது பூமிகை (சித்திரையிலிருந்து ஏழாவது மாதம்)
கூ. சதுர்தசி என்பது - பதினான்கு ஸாதனங்கள்.
க0. பழைய பதவியையடைதலென்பது - தன் ஸ்வரூபமான ஸச்சிதானந்த ஸ்வரூபத்தையடைதல்.

© Purnanandalahari.org ©

ஆகவே, ஸச்சிதானந்த ஸ்வரூபமாகிய ஆத்மா அநாதியாயும் ஸதஸத்விலக்ஷண அநித்வசனீயமாயுள்ள அவித்தையின் வசப்பட்டு ஜீவபாவத்தையடைந்து, ஜனனமரண ஸம்ஸார துக்கங்ககுகிலக்காய், புண்யவிசேஷத்தினால் ஸகுணோபாசனை (பக்தி)யைச் செய்து, பரமேஸ்வரனது கருணையினால் பரோக்ஷகுருவையடைந்து, சுபேச்சை முதல் துரீயமீறாகவுள்ள ஞானபூமிகைகளை விவேகமாதி ஸாதனங்களாலடைந்து, ஸத்குருவின் கடாக்ஷவீக்ஷண்யத்தால் தன் ச்வ்ரூபமான ஸச்சிதாநந்த நிலையையடைதலேயென்பது மேற்கூறிய கதையின் தத்வார்த்தமாம்.

ஏழு பூமிகைகளாவன: க. சுயேச்சை உ. விசாரணை ௩. தநுமானசி ௪. சத்வாபத்தி ரு. அஸம்ஸத்தி ௬. பதார்த்தபாவனை எ. துரீயம்

இவை முறையே க. நன்மையை விரும்புதல், உ. தத்வ விசாரஞ் செய்தல் ௩. மனம் சூக்ஷ்மத் தன்மையையடைதல் ௪. தேகாத்ம புத்தியை யொழித்து ஆத்ம சொரூபமாக விளங்கல் ரு. தேக சம்பந்தமின்றியிருத்தல் ௬. உலகத் தோற்றமின்றிருத்தல் எ. எவ்வித விகற்பமில்லாது தானே தானாய் விளங்கல் எனப் பொருள்படும்.

க௪ ஸாதனங்கள் : க. நித்யாநித்ய வஸ்து விவேகம் உ. இகாரமுத்ரார்த்த பலபோக விராகம் ௩. சமம் ௪. தமம் ரு. உபரதி ௬. திதீக்ஷை எ. சிரத்தை அ. சமாதானம் ௯. முமுக்ஷுத்வம் க0. ச்ரவணம் கக. மனனம் கஉ. நிதித்யாஸனம் க௩. ஸவிகற்ப ஸமாதி க௪. நிர்விகல்ப ஸமாதி.

ஜீவபாவத்திற்குக் காரணம் மனமேயாதலின் மனமே மாயையென்றும் அவித்யையென்றும் கூறப்படும். ஆதலால், மனமிறத்தலே அவித்யை யொழித்தலாம். மனமானது நிர்விகற்ப ஸமாதி ஸித்திக்கிற வரையில் ஒழிவதின்மையின், அவித்தையின் (நரகாசுரனின்) ஒழிவிற்கு விவேக முதல் பதினான்கு ஸாதனங்கள் அத்யாவச்யமாம்.

இக்கதையில், நரகாசுரனை ஏன் க்ருஷ்ணன் கொல்லவில்லை ? க்ருஷ்ணனுக்கு அவனைக் கொல்லச் சக்தி இல்லையா? என்ற சந்தேகம் உண்டாகலாம்.

க்ருஷ்ணன் (ஜீவன்முக்தராதலால் மாயை அல்லது அவித்யை அல்லது அக்ஞானமாகிய நரகாசுரன் க்ருஷ்ணனுக்கு இலக்காக மாட்டான்.

© Purnanandanari.org©

சூரியனுக்கு இருட்டு இலக்காகாமை போல, க்ருஷ்ணனுக்கு எதிரில் நரகாசுரனேயில்லாத போது அவன் யாரைக்கொல்லுவது? யார் மேல் அம்பெய்வது ? ஆதலாற்றான் ஸத்யபாமையாகிய பரோக்ஷகுரு கொன்றாள்.

ஐப்பசி மாதம், க்ருஷ்ணாபக்ஷம் ப்ரதிமை முதல் சதுர்தசி வரையில் யுத்தம் நடந்தது. ஒவ்வொரு நாளும் ஒவ்வொரு ஸாதனத்தை ப்ரயோகித்துக் கடைசி நாளாகிய சதுர்தசியன்று நிர்விகற்ப ஸமாதியாகிய ஸாதனத்தினால் மனமென்னும் அவித்தை (நரகாசுரன்) நாசமடைந்தது. உடனே ஜீவன் நிரதிசயானந்த வடிவாய் விளங்கினான். இங்கனமாய் ஸர்வ அநர்த்த நிவ்ருத்தி பரமாநந்தப் பிராப்தியே தீபாவளியாம். விளக்கு வரிசையின் ப்ரகாசமானது அகண்டமாய் ஒரே தாரையாயிருப்பதுபோல் ஸ்வரூபாநந்தமும் தளையற்றிருப்பதால் தீபாவளியென்று கூறப்பட்டது. இந்நிலையடைந்தவர்க்கன்றோ தீபாவளிப் பண்டிகை சித்தித்தது; நம்முடைய தீபாவளிப் பண்டிகை போலிப்பண்டிகையல்லவா ?

Note: The following verses from TripurA rahasya jnAnA khAndA (chapter 17) gives a detailed insight on the distinction between parOkSha and aparOkSha jnAnA. This is provided to help aid the readers to understand the difference between the roles of Krishna and sathyabhAmA in the explanation given by Shri. ChidAnandanAthA.

तच्च पूर्णात्मविज्ञानं द्विविधं सुव्यवस्थितम् ।
परोक्षमपरोक्षं च परोक्षं गुरुशास्त्रतः ॥
तत्साक्षात्पुरुषार्थस्य न कारणमिति स्थितम् ।
यादृशं ते भवेत् ज्ञानं शास्त्रश्रुतिसमुद्भवम् ॥
श्रद्धामात्राभ्युपगतं फलदं न प्रचक्षते ।
अपरोक्षं हि विज्ञानं समाधिपरिपाकजम् ॥
सप्रपञ्चाज्ञाननाशक्षमं शुभफलावहम् ।

AjAnA exists until the pUrna Atma svarUpam is not experienced. This pUrNa Atma jAnA is of two kinds 1. parOkSha jnAnA and 2. aparOkSha jnAnA. parOkSha jnAnA is obtained directly through guru and shAstra vicArAs. However, these come under understanding of concepts only but cannot be taken as an experiental knowledge. Hence, this parOkSha jnAnA cannot relieve a person from the circle of samsAra. The knowledge gained from the shastras might helped a person to accept the shrutis due to shraddha displayed but bring that to ones experience is not gained through parOkSha

© Purnanandalahari.org ©

jnAnA. Hence simply staying at the paroKsha jnAnA state is useless in obtaining mOkShA. For this, aparOksha jnAnA is needed and this can ONLY be attained through experiences in the samAshi state. This samAdhi state has the capability to destroy the differential thinking of jagat and the root cause for this - ajAnA. The end result is the endless Ananda state called mukti.

© Purnanandalahari.org ©

सदा विद्याऽनुसंहतिः

- **Answers by AtmAnandanAtha**

1. What is the bhavana when we partake vishersharghya, is it just drinking?

We find one of the most finest and intense bhavana for meditation is, while we partake the consecrated vishesharghya, in practice it is seen as drinking the liquid. We have to meditate a fire with flames arising from the mUladhAra up to the mouth and that tongue is a part of fire – it is one of the fire's tongue , i.e. a flame and then offer the visheshrghya into that flame as a havan – fire sacrificial offering. This is the main reason that place of saparya is called a yAga mandira- Sacrificial Place. Always have an intense feeling of the fire in you and it is kindled by offering this visheshrghya, during and after saparya (pooja timing) also, this kindling will result in reflection of tattvas – tattva vicArA.

2. Is it necessary to have a right handed conch for the samanyarghya pAtra?

Samanyargya pAtra can be a conch of any type, it can also be a vessel in round or square shaped made of oyster, coconut shell, copper, silver or gold. It need not be a right handed conch, no harm if you have it, it is not a must.

3. You have said that there are thirty six parayanas, can you please list them out?

The list of thirty six parayanas are seen in the saubhagya tantra, they are- siddhida, nAtha, Cakreshvari, ghatikA, nAma, mantra, tattva, dina nityA, mAtrukA, laghumAsa, paksha, tithi nityA, amRta, rAshi, Kheta, bhUti, hamsa, vashinyashtaka , yuganAtha, mudra, cakra, rashmi, (Shat parva pArayaNA) pushpini, mohini, vimalA, jayini, shreekari, kumarI, somapAna, sarvamangalA, sUryoparAga, citrA, ramA, bhuvaneshee, kameshee and AmnAyA

4. One of the five parvA days of naimittika is mAsa saMkranaNa. If the saMKramaNa occurs in nights or early mornings how to perform the saparya?

According to astrology the samkramana occurs at a particular minute, so it is difficult to pin point the time for saparya, there are vyAptis- time slots before and after each mAsa saMkranmaNa said there in (astrology), it can be seen in the following table.

© Purnanandalahari.org ©

Min	*Purva vyapti (nazhikai)*	*Masa*	*Uttara vyapti (nazhikai)*	Hours . Min
4.00	10	mesha	10	4.00
6.24	16	rishabha	**	**
**	**	mithuna	16	6.24
12.00	30	kataka	**	**
6.24	16	simha	**	**
**	**	kanya	16	6.24
4.00	10	tula	10	4.00
6.24	16	vrischika	**	**
**	**	dhanur	16	6.24
**	**	makara	24	9.36
6.24	16	kumba	**	**
**	**	meena	16	6.24

We can choose a time which falls in the above time slot for the naimittika saparya of mAsa saMkramaNa. If it coincide with the nitya saparya of the daytime, then the Avarana pooja is done a second time after offering small naivedya at the end of the first round. The special offerings are to me made at the end of second avarana pooja . Else, do the prayascitta of 108 japa for the nitya saparya and perform the special naimittika arcana.

© Purnanandalahari.org ©

எண்ணா யிரத்தாண்டு யோகம் இருக்கினும்
கண்ணார் அமுதினைக் கண்டறி வாரில்லை
உண்ணாடிக் குள்ளே ஒளியுற நோக்கினால்
கண்ணாடி போலக் கலந்துநின் றானே

- திருமந்திரம் **603**

Eight thousand years of yOgA dear
Might not take you to Him near
Light you seek within you clear
Right like mirror you merge full gear